Μελέτη για την αποτίμηση της Δράσης:

Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού

Παραδοτέο Γ:

Έκθεση αποτελεσμάτων με τους δείκτες που αφορούν την υλοποίηση της Δράσης κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017

ΕΚΤ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Το παρόν αποτελεί το «Παραδοτέο Γ – Έκθεση αποτελεσμάτων με τους δείκτες που αφορούν την υλοποίηση της Δράσης κατά το δεύτερο ακαδημαϊκό εξάμηνο 2016-2017» του έργου με τίτλο «Μελέτη για την αποτίμηση της δράσης "Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού"».

Η μελέτη υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης μετά από σχετική ανάθεση από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΚΤ, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Δηλώνω υπεύθυνα και εν γνώσει των συνεπειών του νόμου ότι το παραδοτέο «Παραδοτέο Γ – Έκθεση αποτελεσμάτων με τους δείκτες που αφορούν την υλοποίηση της Δράσης κατά το δεύτερο ακαδημαϊκό εξάμηνο 2016-2017» αποτελεί πρωτότυπο έργο και δεν έχουν χρησιμοποιηθεί άλλες πηγές πέρα από αυτές στις οποίες γίνεται αναφορά. Όταν υπάρχει αναπαραγωγή δεδομένων, πινάκων και παραθεμάτων, αυτό δηλώνεται ρητά.

Ο νόμιμος εκπρόσωπος του αναδόχου

Δρ. Εύη Σαχίνη

Διευθύντρια ΕΚΤ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2014-2020

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

ΑΘΗΝΑ, 27.09.2017

Περιεχόμενα

Εισαγωγή 5

1. Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού υψηλής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της Δράσης 6

1.1. Στοιχεία έρευνας πεδίου 6

2. Προφίλ των συμμετεχόντων 8

2.1. Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων στη Δράση 8

2.2. Στοιχεία εκπαίδευσης συμμετεχόντων στη Δράση 15

3. Διδακτική Εμπειρία πρότερη της Δράσης 18

3.1. Πρότερη διδακτική εμπειρία (Ίδρυμα και διάρκεια) 18

3.2. Επιστημονικό πεδίο 26

3.3. Είδος επαγγελματικής σχέσης 27

4. Συμμετοχή στη Δράση 28

4.1. Διάρκεια απασχόλησης και σχέση με τόπο κατοικίας 28

4.2. Επιστημονικό πεδίο 30

4.3. Είδος επαγγελματικής σχέσης 31

4.4. Στοιχεία διδαχθέντος μαθήματος στο πλαίσιο της Δράσης 32

4.5. Στοιχεία σχετικά με τη διδασκαλία του μαθήματος στο πλαίσιο της Δράσης 37

4.6. Εμπλοκή σε άλλες ακαδημαϊκές δραστηριότητες ως συνέπεια της συμμετοχής στη Δράση 41

5. Αποτίμηση της Δράσης 42

5.1. Αξιολόγηση της Δράσης από τους συμμετέχοντες στη Δράση 42

5.1.1. Βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων 42

5.1.2. Επιπτώσεις για τα ιδρύματα υποδοχής 45

5.1.3. Επιπτώσεις για τους φοιτητές 46

5.1.4. Επιπτώσεις ως προς τη μετακίνηση στο εξωτερικό 47

5.2. Προτάσεις Βελτίωσης της Δράσης 49

5.2.1. Προτάσεις βελτίωσης που αφορούν τα ΑΕΙ 49

5.2.2. Προτάσεις βελτίωσης που αφορούν το Υπουργείο 51

6. Συνέπειες της Δράσης 52

7. Παράρτημα 56

Εισαγωγή

Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) ανέλαβε μετά από σχετική ανάθεση της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», τη διενέργεια μελέτης για την αξιολόγηση και την αποτίμηση της Δράσης «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού».

Τα δεδομένα που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση έχουν προκύψει από επεξεργασία των ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν και υπέβαλαν οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι που συμμετείχαν στη Δράση κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017. Η αποστολή των ερωτηματολογίων αφορούσε στο σύνολο των υποτρόφων για το εαρινό εξάμηνο (σύνολο ατόμων: 883) και το ποσοστό απόκρισης ξεπέρασε το 86% (αριθμός συμπληρωμένων ερωτηματολογίων: 763). Στην παρούσα έκθεση, η παράθεση των στοιχείων γίνεται είτε σε απόλυτους αριθμούς, είτε –συχνότερα– ως ποσοστό επί του αριθμού των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων, δηλαδή ως ποσοστό των αποκρίσεων[1]. Αν και τα αποτελέσματα αφορούν στην υλοποίηση της Δράσης κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017, για λόγους συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων παρατίθενται και τα αντίστοιχα δεδομένα που προέκυψαν από την υλοποίηση της Δράσης το χειμερινό εξάμηνο του ίδιου έτους.

[1] Σε αυτή την περίπτωση, η διευκρίνιση σε κάθε διάγραμμα γίνεται με την αναφορά «ως % των συμμετεχόντων».

1. Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού υψηλής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της Δράσης

1.1. Στοιχεία έρευνας πεδίου

Για τη συλλογή και συγκέντρωση των δεδομένων που αφορούσαν το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017 πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα βήματα. Σημειώνεται ότι τα βήματα αυτά είχαν καθοριστεί στο στάδιο του σχεδιασμού της έρευνας και με βάση όσα έχουν περιγραφεί στη μεθοδολογία της έρευνας (παραδοτέο Α), καθώς επίσης εφαρμόστηκαν και για το πρώτο εξάμηνο υλοποίησης της Δράσης, το χειμερινό εξάμηνο 2016-2017:

- Συλλογή στοιχείων επικοινωνίας ωφελούμενων
- Προετοιμασία συλλογής δεδομένων
- Συλλογή δεδομένων
- Οριστικοποίηση συλλογής δεδομένων.

Πιο συγκεκριμένα, η συλλογή των στοιχείων επικοινωνίας των ωφελούμενων της Δράσης πραγματοποιήθηκε μέσω των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) των εμπλεκόμενων ιδρυμάτων. Με επιστολή του ΕΚΤ προς τους ΕΛΚΕ ζητήθηκαν τα στοιχεία επικοινωνίας των ωφελούμενων της Δράσης. Η πρωτογενής αυτή συλλογή των δεδομένων έγινε βάσει προκαθορισμένης δομής πίνακα στοιχείων (όνομα, επώνυμο, ηλεκτρονικός λογαριασμός, τηλέφωνο επικοινωνίας) για να διαφυλαχθεί η ομοιογένεια και ομοιομορφία των στοιχείων.

Η έναρξη της συλλογής δεδομένων πραγματοποιήθηκε με την αποστολή ηλεκτρονικής πρόσκλησης προς τους αποδέκτες του ερωτηματολογίου, πανεπιστημιακούς υποτρόφους. Αναλυτικότερα, στον δεύτερο κύκλο της έρευνας πεδίου στους ωφελούμενους του εαρινού ακαδημαϊκού εξαμήνου:

- Απεστάλη αρχικό ηλεκτρονικό μήνυμα προς τον πληθυσμό του ερωτηματολογίου με την χρήση μοναδικού κουπονιού ανά χρήστη με σχετική επιστολή της Διευθύντριας του ΕΚΤ.
- Επιβεβαιώθηκε η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου μέσω της αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος επιβεβαίωσης στο email του χρήστη.
- Απεστάλησαν υπενθυμίσεις συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου σε περιπτώσεις ημιτελών απαντήσεων (πολλαπλοί κύκλοι μηνυμάτων υπενθύμισης συμπλήρωσης ανά τακτά χρονικά διαστήματα).
- Συνδυασμός χειρωνακτικής και αυτοματοποιημένης μεταφοράς των συλλεχθέντων δεδομένων και μετά-δεδομένων σε κατάλληλο ηλεκτρονικό περιβάλλον για περαιτέρω επεξεργασία.

Το Διάγραμμα 1 παρουσιάζει την κατανομή των απαντήσεων των πανεπιστημιακών υποτρόφων ανά Ίδρυμα διδασκαλίας για το εαρινό εξάμηνο. Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), και το Πανεπιστήμιο Πατρών (Πάτρα) βρίσκονται στις πρώτες θέσεις υποδοχής των υποτρόφων, κατανομή που είναι ταυτόσημη με την κατανομή του

χειμερινού εξαμήνου. Δεν καταγράφεται αντίστοιχη απόλυτη ταύτιση των θέσεων των υπόλοιπων ιδρυμάτων μεταξύ των δύο εξαμήνων, αλλά μικρή μετακίνησή τους και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Διάγραμμα 1: Κατανομή απαντήσεων των πανεπιστημιακών υποτρόφων ανά Ίδρυμα διδασκαλίας στο πλαίσιο της Δράσης (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

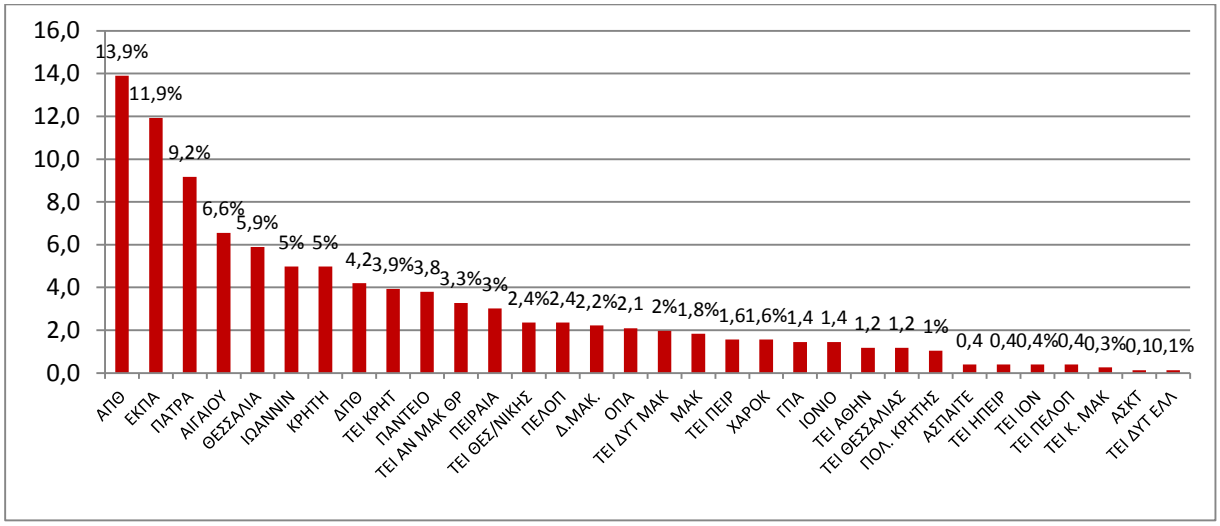

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

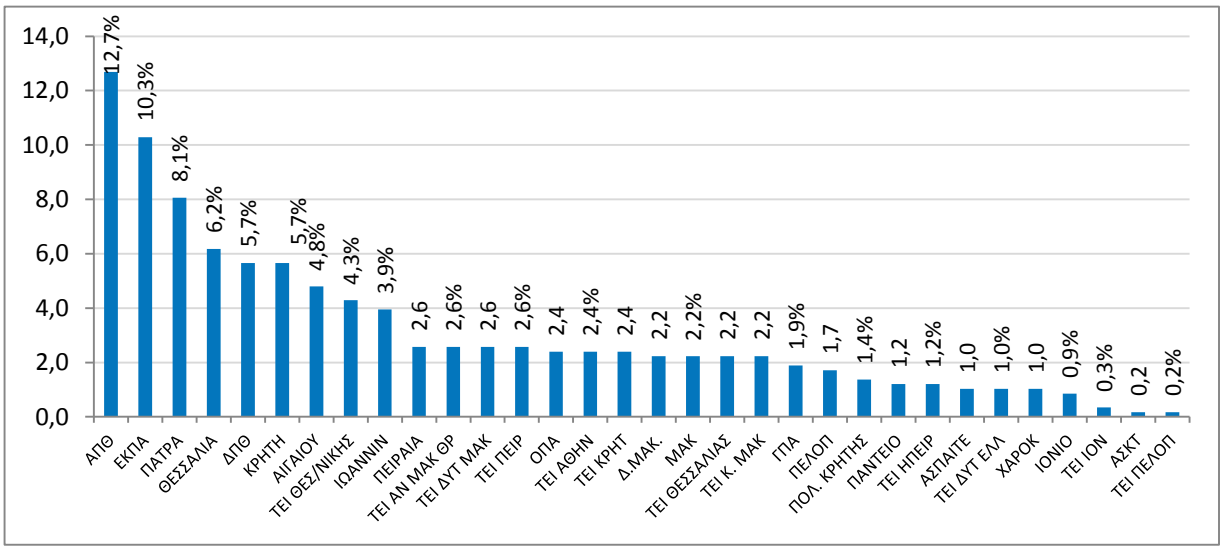

2. Προφίλ των συμμετεχόντων

2.1. Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων στη Δράση

Το ανθρώπινο δυναμικό το οποίο απασχολήθηκε στο πλαίσιο της Δράσης κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017 αποτελούνταν κατά 58,8% από άνδρες και 41,2% από γυναίκες (Διάγραμμα 2). Αυτά τα ποσοστά είναι παρεμφερή με τα αντίστοιχα του χειμερινού εξαμήνου.

Διάγραμμα 2: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά φύλο (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

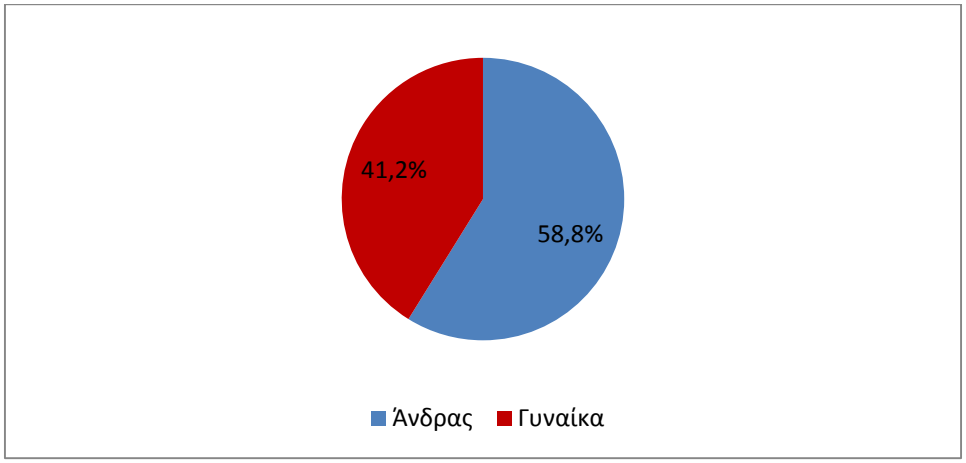

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

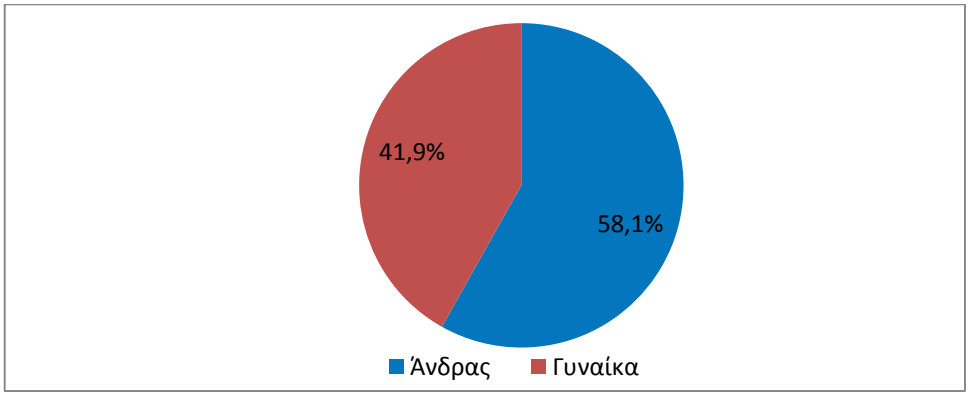

Η πλειονότητα των πανεπιστημιακών υποτρόφων που απασχολήθηκε το εαρινό εξάμηνο (όπως και κατά το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017) ανήκε στην ηλικιακή ομάδα 35-44 ετών (59,0%). Σημαντικό ήταν, επίσης, το μερίδιο

των νεότερων διδακτόρων, έως 35 ετών (24,4%), ενώ στη τρίτη θέση (16,6%) βρίσκεται η ηλικιακή ομάδα άνω των 45 ετών (Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά ηλικιακή ομάδα (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

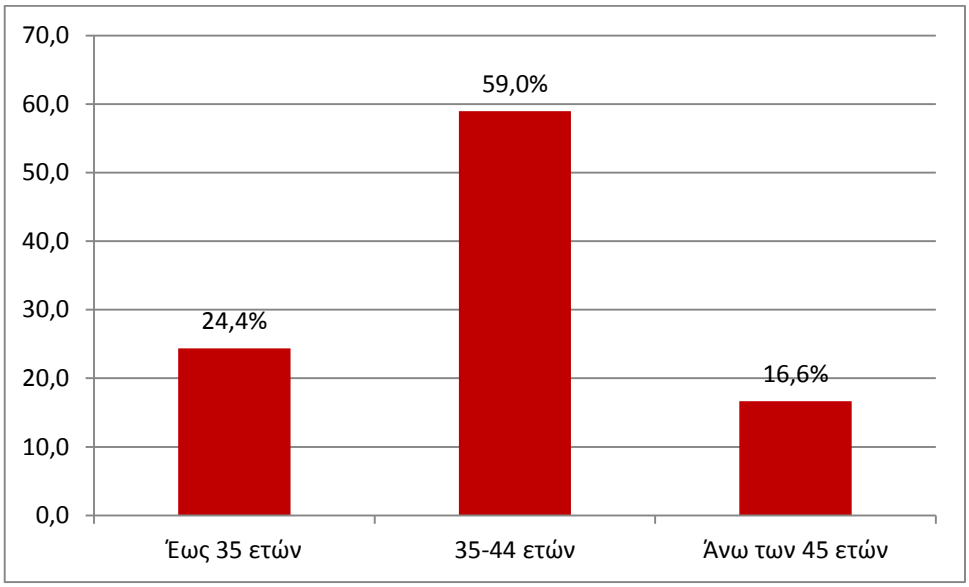

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

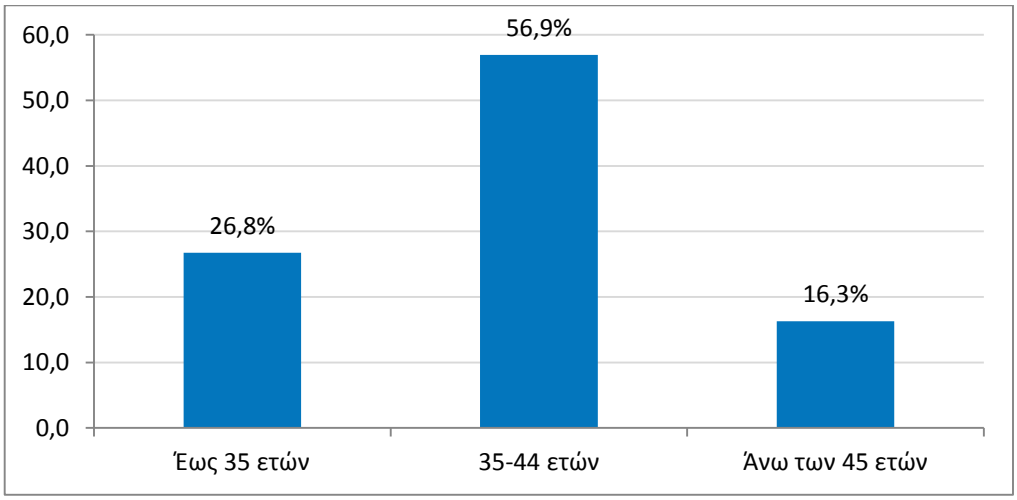

Σχεδόν καθολικά, σε ποσοστό 95%, οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι που απασχολήθηκαν στο εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017 έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα (Διάγραμμα 4). Οι υπόλοιποι έχουν γεννηθεί σε διάφορες χώρες με την πλειονότητα αυτών να έχουν γεννηθεί σε χώρες της ΕΕ, όπως αντίστοιχα είχε καταγραφεί και για το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 4: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά χώρα γέννησης (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

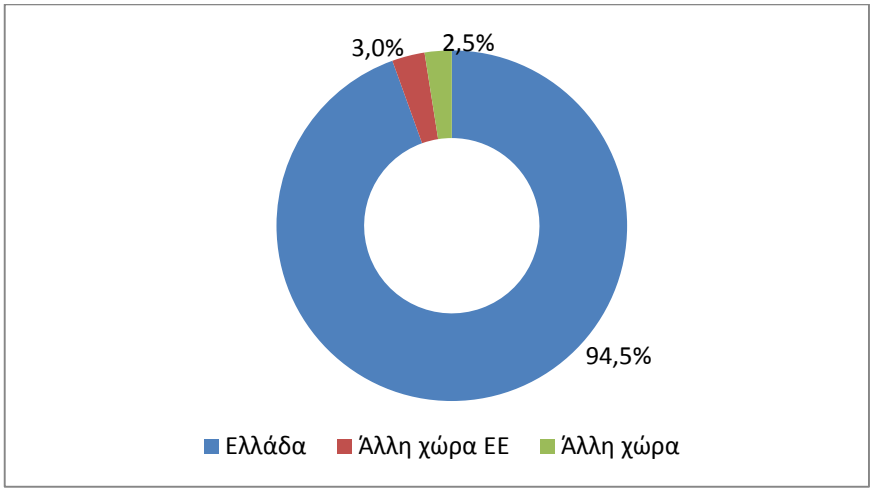

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

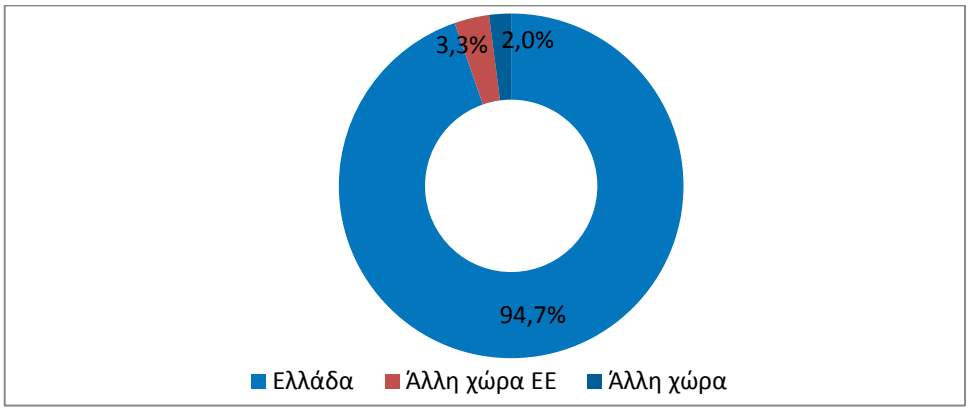

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι λιγότερο από το 1% των συμμετεχόντων στη Δράση δήλωσε πως διαθέτει ιθαγένεια διαφορετική από την ελληνική.

Διερευνώντας την επαγγελματική κατάσταση των υποτρόφων, το 16,1% όσων δίδαξαν στο χειμερινό εξάμηνο 2016-2017 δεν είχε άλλη παράλληλη απασχόληση (Διάγραμμα 5). Και αυτό το εύρημα είναι σε αντιστοιχία με όσα καταγράφηκαν το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 5: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανάλογα με το καθεστώς απασχόλησής τους πέρα της συμμετοχής τους στη Δράση (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

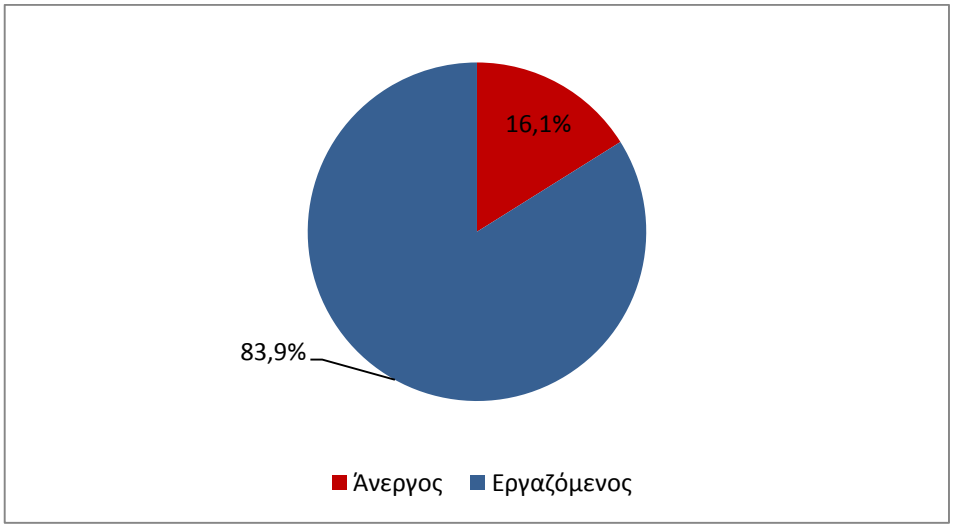

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

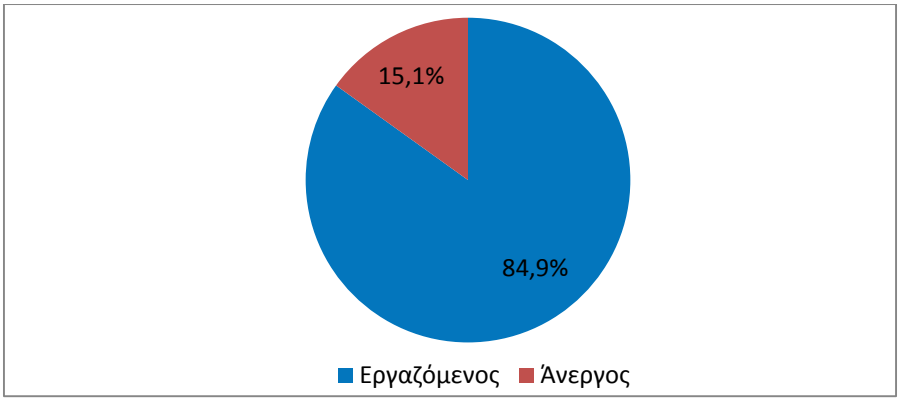

Κατά τα δυο τελευταία έτη πριν την έναρξη της υποτροφίας, οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι που συμμετείχαν στη Δράση το εαρινό εξάμηνο δήλωσαν ότι απασχολήθηκαν επαγγελματικά σε φορείς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ποσοστό 46,1%. Στη δεύτερη θέση (13,5%) βρίσκονται οι φορείς λοιπών τομέων εκπαίδευσης, ενώ ακολουθούν οι επιχειρήσεις (12,3%), οι δημόσιοι ερευνητικοί φορείς (11,3%), οι λοιποί δημόσιοι φορείς (8,9%), οι ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί (4,1%) και οι φορείς μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ακολούθως εμφανίζονται τα αντίστοιχα δεδομένα που προέκυψαν από την έρευνα του χειμερινού εξαμήνου

2016-2017, ελαφρά διαφοροποιημένα σε σχέση με εκείνα του εαρινού εξαμήνου (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά φορέα απασχόλησής τους τα προηγούμενα δυο χρόνια (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

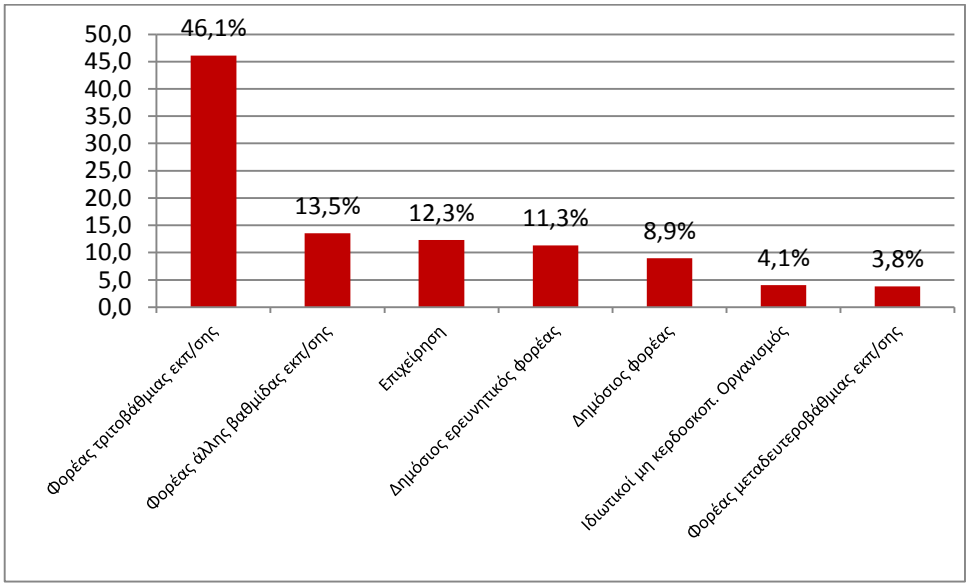

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

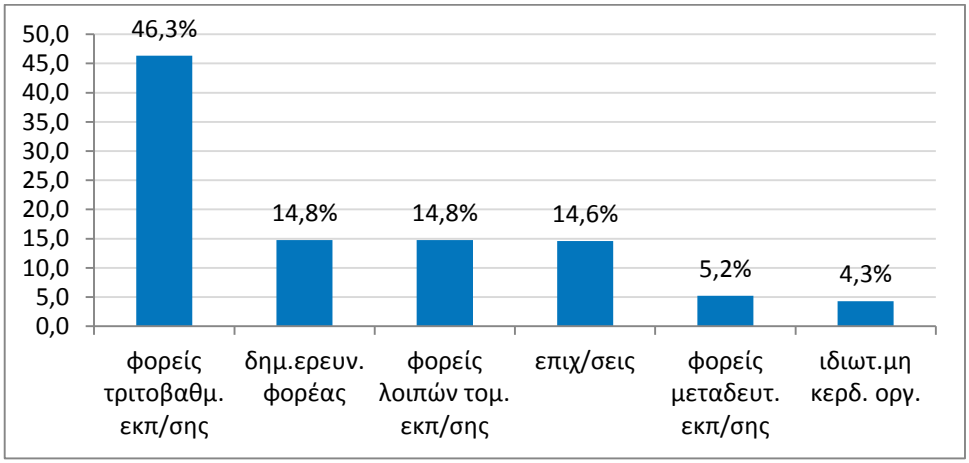

Η επαγγελματική απασχόληση των πανεπιστημιακών υποτρόφων που συμμετείχαν στη Δράση κατά το εαρινό εξάμηνο απεικονίζεται στο Διάγραμμα 7. Σημειώνεται ότι αφορά επαγγελματική απασχόληση παράλληλα με την χρονική διάρκεια ισχύος της υποτροφίας. Και εδώ, στο μεγαλύτερο ποσοστό αφορούσε σε φορείς τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (37%). Ενώ, ακολουθούν οι επιχειρήσεις (17,7%), οι φορείς λοιπών τομέων εκπαίδευσης (13,4%), άλλοι δημόσιοι φορείς (12,2%), δημόσιοι ερευνητικοί

φορείς (9,1%), φορείς μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (5,6%) και ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί (5%). Αντίστοιχη κατανομή της επαγγελματικής απασχόλησης στις πρώτες θέσεις (πανεπιστήμια και επιχειρήσεις) καταγράφηκε και για τους υποτρόφους που συμμετείχαν στη Δράση κατά το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 7: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά φορέα παράλληλης με τη Δράση απασχόλησής τους (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

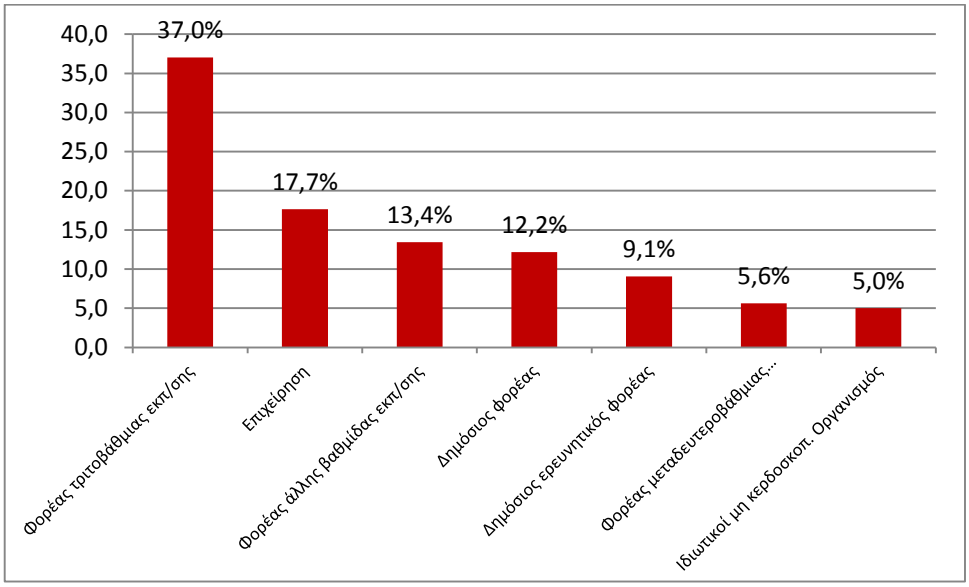

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

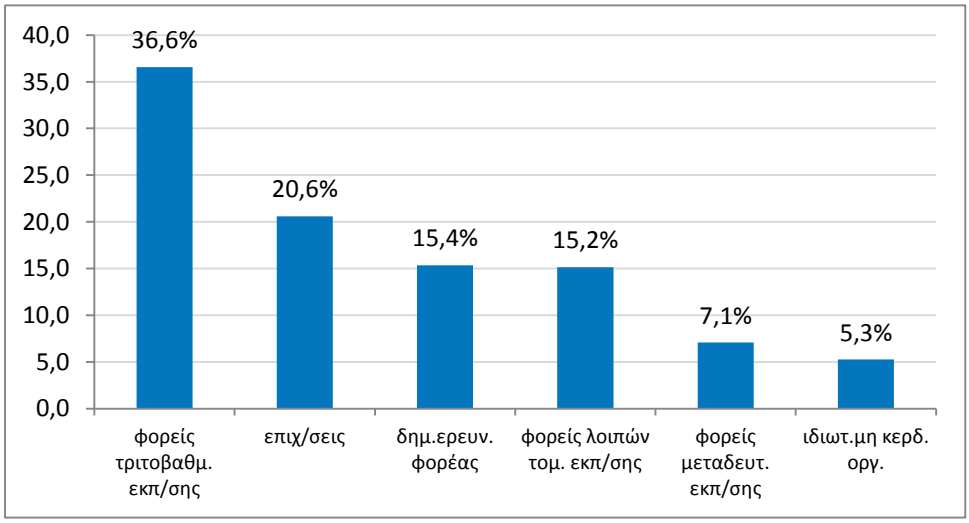

Εξειδικεύοντας περαιτέρω την επαγγελματική απασχόληση των πανεπιστημιακών υποτρόφων, η οποία λάμβανε χώρα παράλληλα με την υποτροφία κατά το εαρινό εξάμηνο, αυτή αφορούσε σε δραστηριότητες που σχετίζονταν με την έρευνα και ανάπτυξη (Ε&Α) σε ποσοστό 45,5%. Αντίστοιχα, η απασχόληση των υποτρόφων σε αυτές τις δραστηριότητες τα δύο χρόνια που προηγήθηκαν της υποτροφίας ήταν 57,5% (Διάγραμμα 8). Τα συγκεκριμένα ποσοστά είναι αντίστοιχα με εκείνα που καταγράφηκαν στο χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 8: Ποσοστό πανεπιστημιακών υποτρόφων, των οποίων η επαγγελματική απασχόληση αφορούσε σε δραστηριότητες Ε&Α παράλληλα με την συμμετοχή στην Δράση και τα τελευταία 2 έτη πριν την Δράση (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

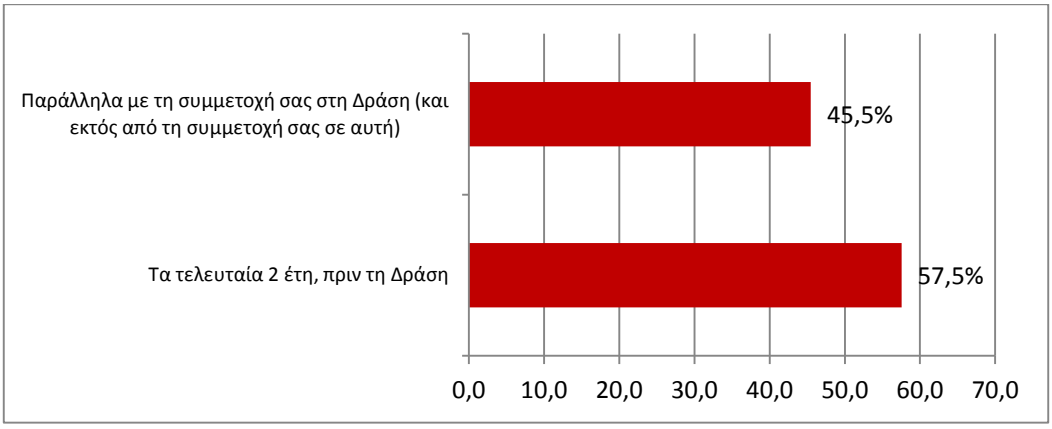

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

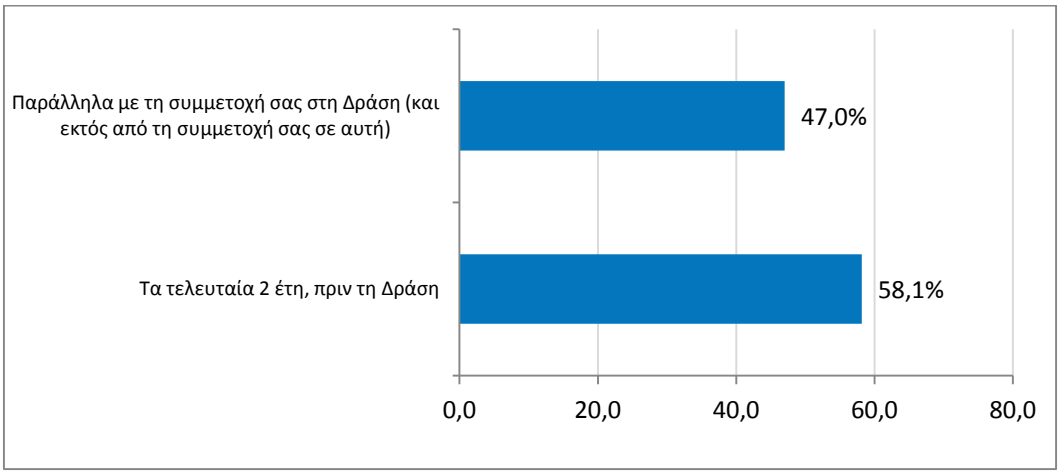

Στο πλαίσιο της έρευνας διερευνήθηκε και το εάν οι συμμετέχοντες είχαν μόνιμη σχέση εργασίας με φορέα του Δημοσίου (ως μόνιμοι υπάλληλοι ή ως υπάλληλοι αορίστου χρόνου) κατά τη διάρκεια της συμμετοχής τους στη Δράση. Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, ποσοστό ίσο με περίπου 20% των υποτρόφων είχαν μόνιμη σχέση εργασίας με φορέα του Δημοσίου, ανεξάρτητα από/παράλληλα με τη συμμετοχή τους στη Δράση (Διάγραμμα 9). Σημειώνεται ότι αντίστοιχα στοιχεία για το χειμερινό εξάμηνο δεν παρέχονται καθότι η συγκεκριμένη ερώτηση περιλήφθηκε αργότερα.

Διάγραμμα 9: Ποσοστό πανεπιστημιακών υποτρόφων με μόνιμη σχέση εργασίας με φορέα του Δημοσίου (ως % των συμμετεχόντων, εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017)

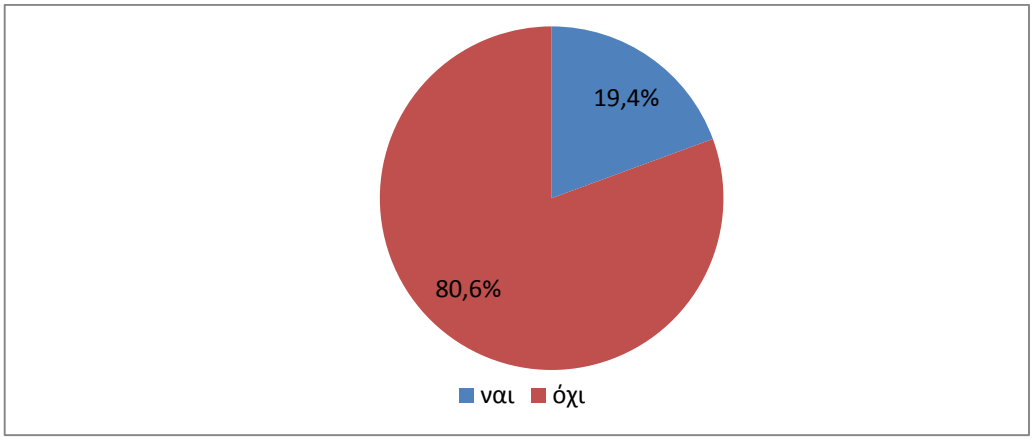

2.2. Στοιχεία εκπαίδευσης συμμετεχόντων στη Δράση

Διερευνώντας το εκπαιδευτικό υπόβαθρο των πανεπιστημιακών υποτρόφων, το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 10) δείχνει την κατανομή των υποτρόφων ανά έτος αναγόρευσης τους σε διδάκτορα. Η πλειονότητα αναγορεύτηκε σε διδάκτορες την τρέχουσα δεκαετία (σε ποσοστό πάνω από 66%). Μάλιστα, η ανάλυση αυτής της κατανομής ανά έτος για το ίδιο διάστημα δείχνει την αύξηση των αναγορεύσεων κατά τα πιο πρόσφατα έτη (2014 και μετά). Αντίστοιχη ήταν η κατάσταση αναφορικά με τους υπότροφους που απασχολήθηκαν στη Δράση το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 10: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά έτος αναγόρευσης σε διδάκτορα (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

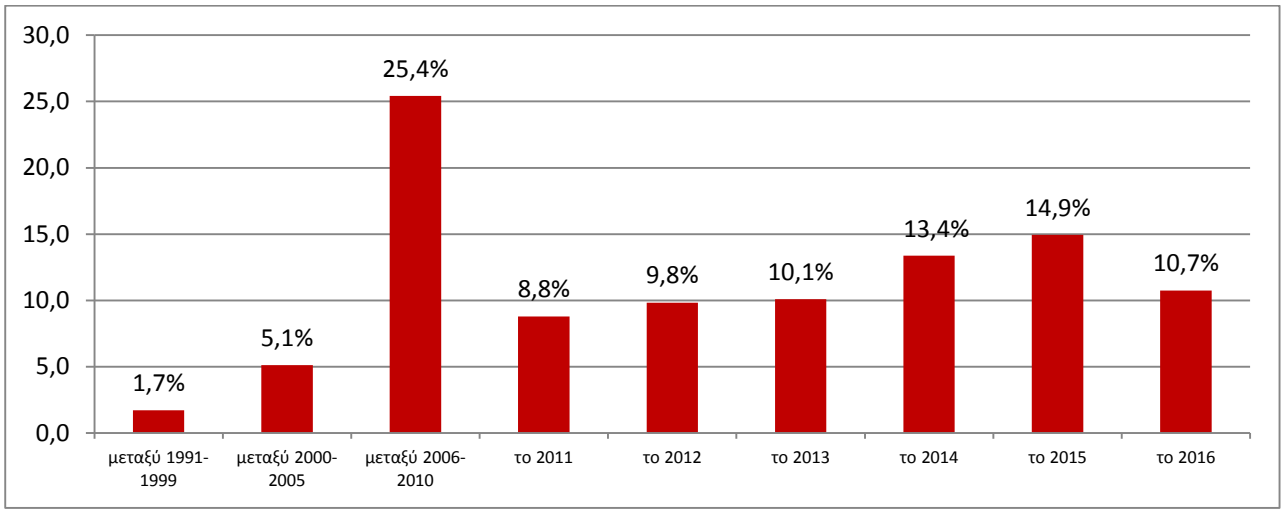

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

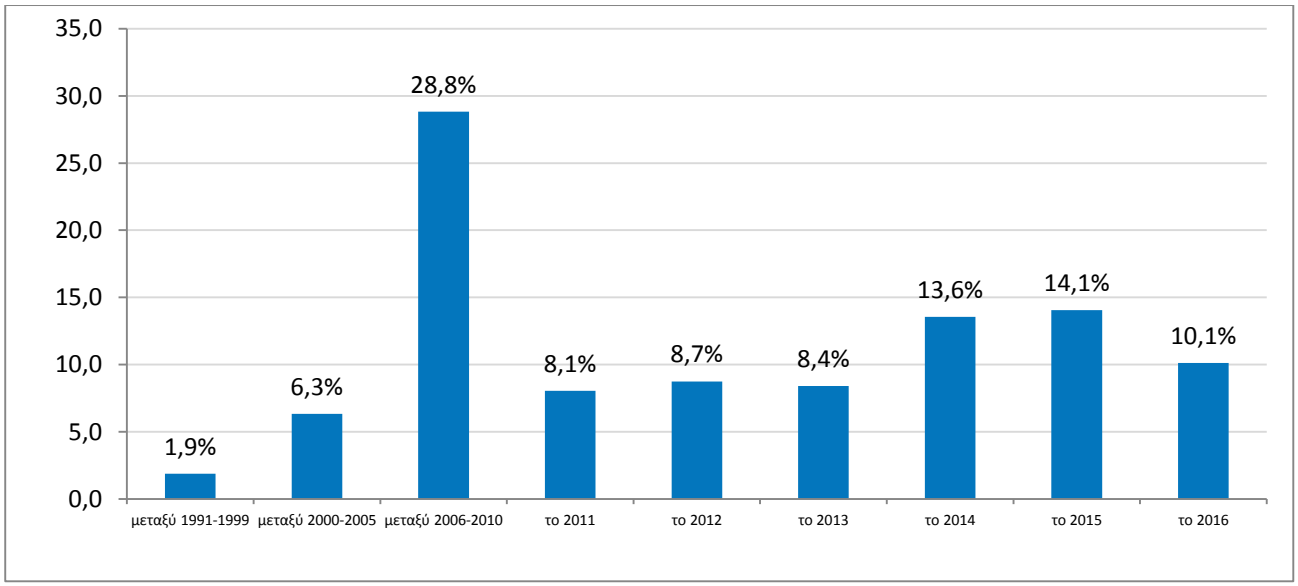

Σε πολύ μεγάλο βαθμό, οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι πραγματοποίησαν τη διδακτορική τους διατριβή σε ανώτατα ιδρύματα της Ελλάδας (86%). Ως προς το ποσοστό που αφορά σε διατριβές που απονεμήθηκαν σε χώρες του εξωτερικού, το 6,2% των συμμετεχόντων έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα στο Ηνωμένο Βασίλειο, 2,8% στις ΗΠΑ, 2,6% σε άλλη χώρα της ΕΕ, 1% σε Γαλλία και Γερμανία και ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 0,4% σε άλλη, τρίτη χώρα (Διάγραμμα 11).

Διάγραμμα 11: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά χώρα απόκτησης διδακτορικού τίτλου σπουδών (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

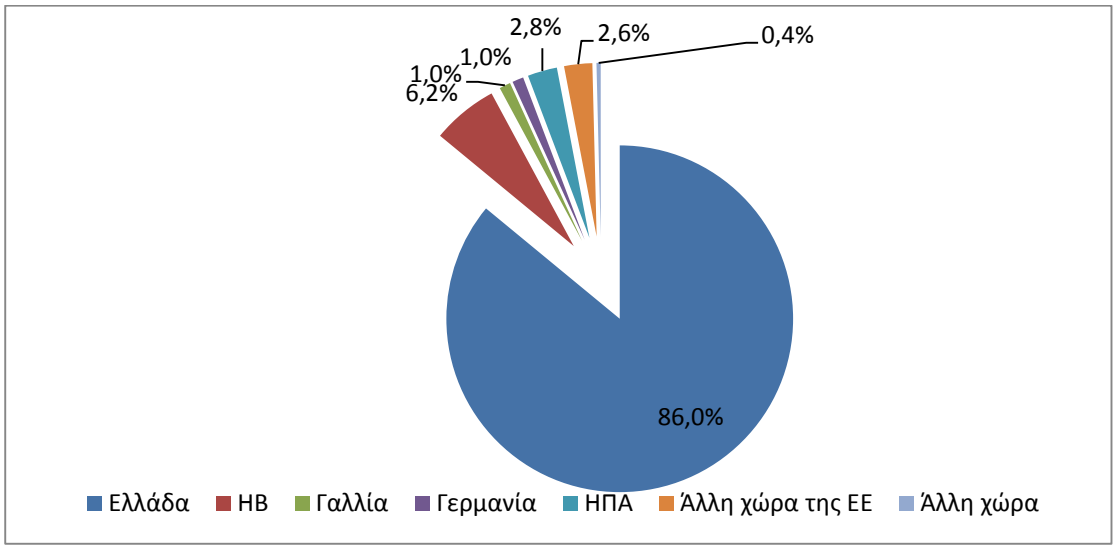

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

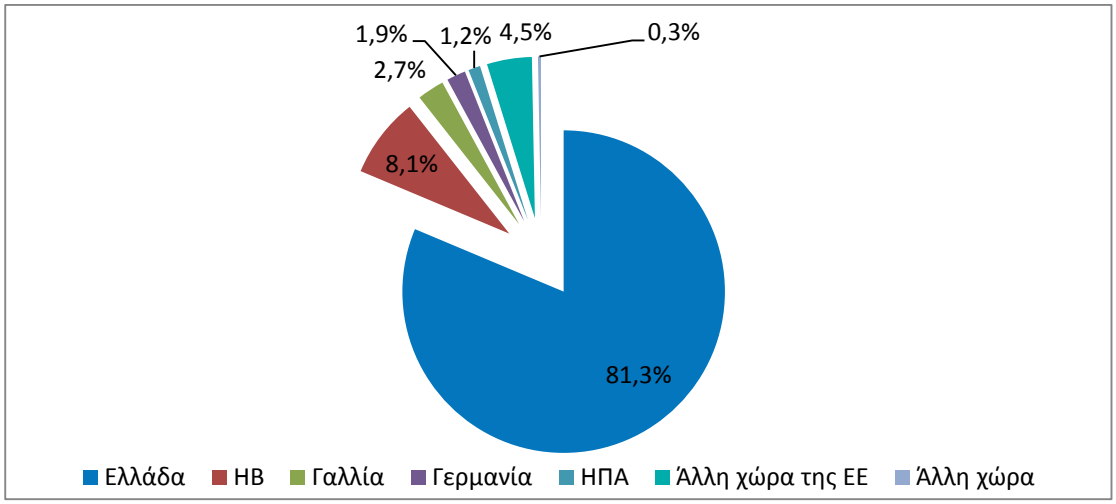

Εξειδικεύοντας στην κατανομή των διδακτορικών τίτλων σπουδών των υποτρόφων της Δράσης κατά το εαρινό εξάμηνο, ανά Ίδρυμα απονομής του τίτλου, το Διάγραμμα 12 παρουσιάζει τα σχετικά αποτελέσματα. Το υψηλότερο ποσοστό απονεμηθέντων τίτλων (19,8%) καταγράφεται στο ΑΠΘ. Ακολουθούν στην δεύτερη θέση αθροιστικά τα ιδρύματα του εξωτερικού με 14% ενώ στην τρίτη θέση βρίσκεται το ΕΚΠΑ. Τα υπόλοιπα πανεπιστήμια καταλαμβάνουν ποσοστά μικρότερα του 10%. Η εικόνα που καταγράφεται είναι σχεδόν ταυτόσημη με τα στοιχεία του χειμερινού εξαμήνου, ιδιαίτερα στις πρώτες θέσεις.

Διάγραμμα 12: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά εκπαιδευτικό Ίδρυμα απόκτησης διδακτορικού διπλώματος (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

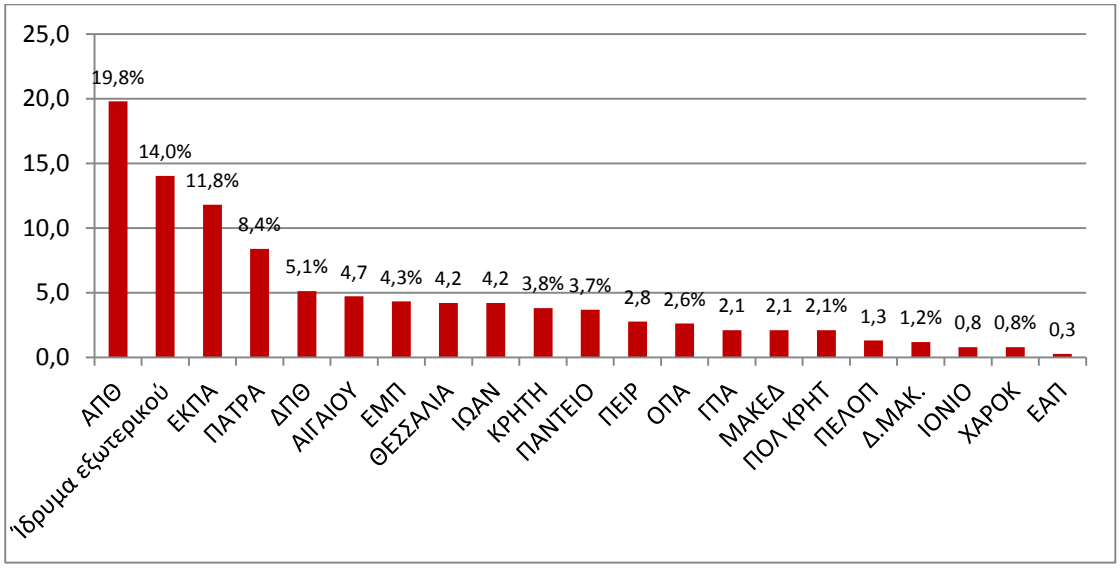

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

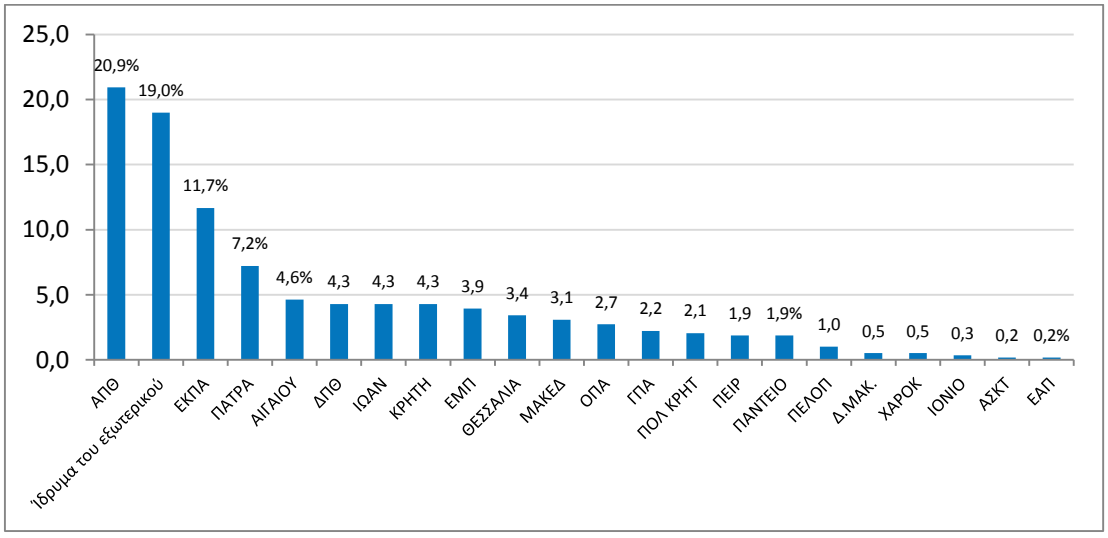

3. Διδακτική Εμπειρία πρότερη της Δράσης

3.1. Πρότερη διδακτική εμπειρία (Ίδρυμα και διάρκεια)

Το Διάγραμμα 13 παρουσιάζει την συμμετοχή των υποτρόφων στη Δράση σε άλλο εξάμηνο πέραν του εαρινού. Περίπου το ένα τέταρτο (25%) όσων συμμετείχαν στη

Δράση δηλώνει ότι έχει τέτοια συμμετοχή. Αυτό έγινε είτε διδάσκοντας ένα άλλο μάθημα (από αυτό που είχε διδάξει κατά το χειμερινό εξάμηνο) (23,7%), είτε συνεχίζοντας τη διδασκαλία του μαθήματος που του/της είχε ανατεθεί κατά το χειμερινό εξάμηνο του ίδιου έτους (2016-2017) (2,9%). Η μεγάλη πλειοψηφία (73,4%) των συμμετεχόντων δήλωσε ότι δεν είχε συμμετάσχει στη Δράση κατά το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 13: Συμμετοχή πανεπιστημιακών υποτρόφων στη Δράση σε άλλο εξάμηνο πέρα του εαρινού (ως % συμμετεχόντων)

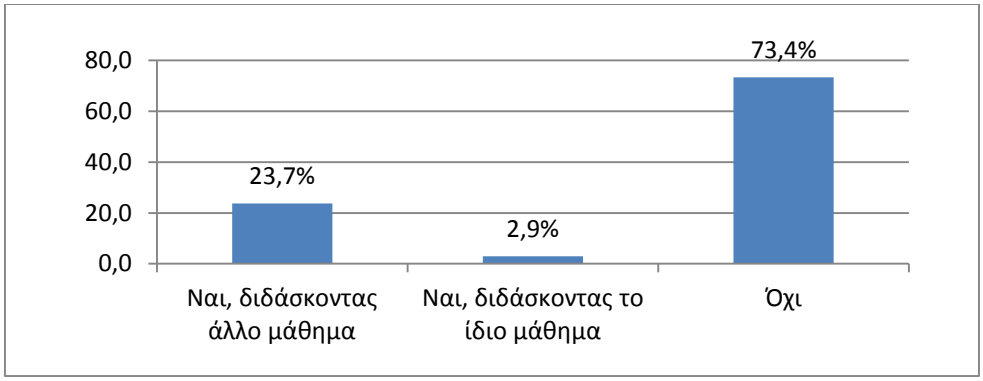

Διερευνώντας την πρότερη διδακτική εμπειρία των πανεπιστημιακών υποτρόφων που απασχολήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης κατά το εαρινό εξάμηνο, ένα σημαντικό ποσοστό (45,2%) δήλωσε ότι κατείχε ήδη αυτοδύναμη διδακτική εμπειρία[2] πριν από τη συμμετοχή του στη Δράση. Αντίστοιχα, το 45% καταγράφει πρότερη εμπειρία σε μη αυτοδύναμη διδασκαλία, ενώ 43% είχε κάποιου άλλου είδους διδακτική εμπειρία (όπως διδασκαλία σε σεμινάριο ή σε άλλη βαθμίδα της εκπαίδευσης) (Διάγραμμα 14). Αξίζει, τέλος, να σημειωθεί, ότι από το σύνολο των υποτρόφων που συμμετείχαν στη Δράση κατά το εαρινό εξάμηνο, εβδομήντα εννιά (79) άτομα, δηλαδή πάνω από 10% των συνολικών απαντήσεων, δηλώνουν ότι δεν είχαν καθόλου πρότερη διδακτική εμπειρία (αυτόνομη ή μη) στην ανώτατη εκπαίδευση. Σε σχέση με τους συμμετέχοντες κατά το χειμερινό εξάμηνο, καταγράφεται μία αύξηση όσων δηλώνουν ότι κατείχαν αυτοδύναμη διδακτική εμπειρία πριν από τη συμμετοχή του στη Δράση (από 40,5% σε 45,2%), ενώ καταγράφεται πτώση για όσους είχαν κάποιου άλλου είδους διδακτική εμπειρία (από 49,4% σε 43,0%).

[2] Ως αυτοδύναμη διδασκαλία ορίζεται η διδασκαλία που αναλαμβάνει εξολοκλήρου ο διδάσκων ή η διδάσκουσα και περιλαμβάνει όλα τα στάδια διεκπεραίωσης ενός μαθήματος και την πλήρη ανάληψη του διδακτικού έργου.

Διάγραμμα 14: Είδος πρότερης διδακτικής εμπειρίας πανεπιστημιακών υποτρόφων (ως % συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

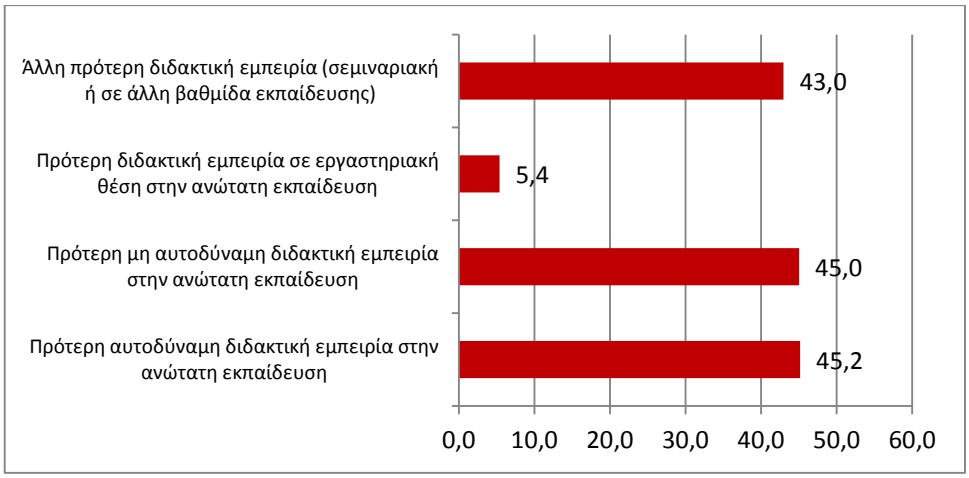

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

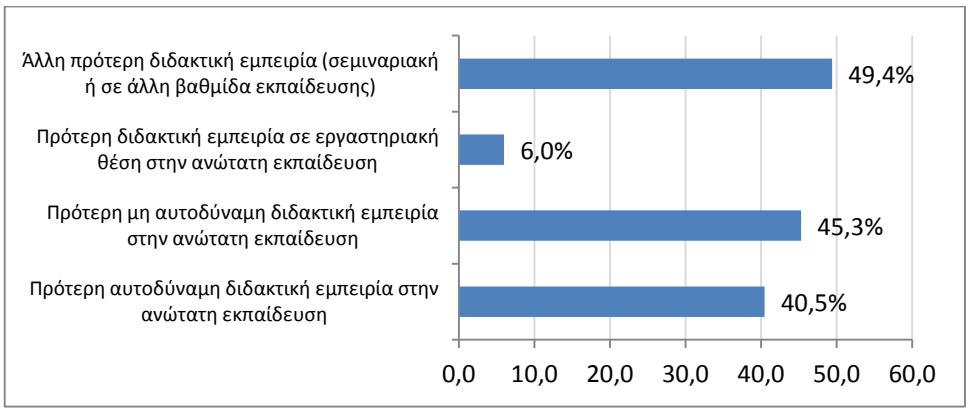

Αναλύοντας τα στοιχεία και το είδος του φορέα εντός του οποίου οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι απέκτησαν την πρότερη αυτόνομη διδακτική εμπειρία τους, προκύπτει ότι το 28,7% των υποτρόφων την απέκτησε σε ελληνικά Πανεπιστήμια. Ακολουθούν τα ΤΕΙ (20,2%), τα Ιδρύματα του εξωτερικού (6,8%) και κάποιου άλλου είδος Ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης (5,9%) (Διάγραμμα 15). Τα ποσοστά αυτά βρίσκονται σε ταύτιση με τα ποσοστά των υποτρόφων του χειμερινού εξαμήνου.

Διάγραμμα 15: Είδος φορέα απόκτησης πρότερης αυτόνομης διδακτικής εμπειρίας στην ανώτατη εκπαίδευση (ως % συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

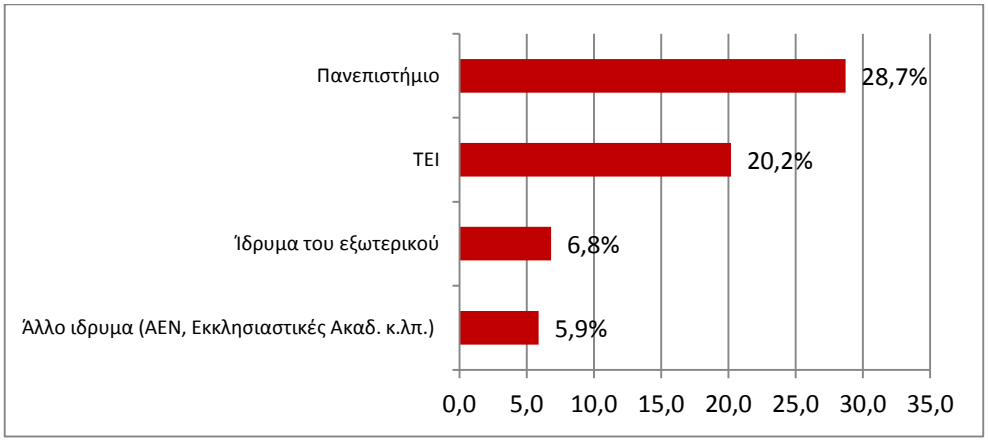

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

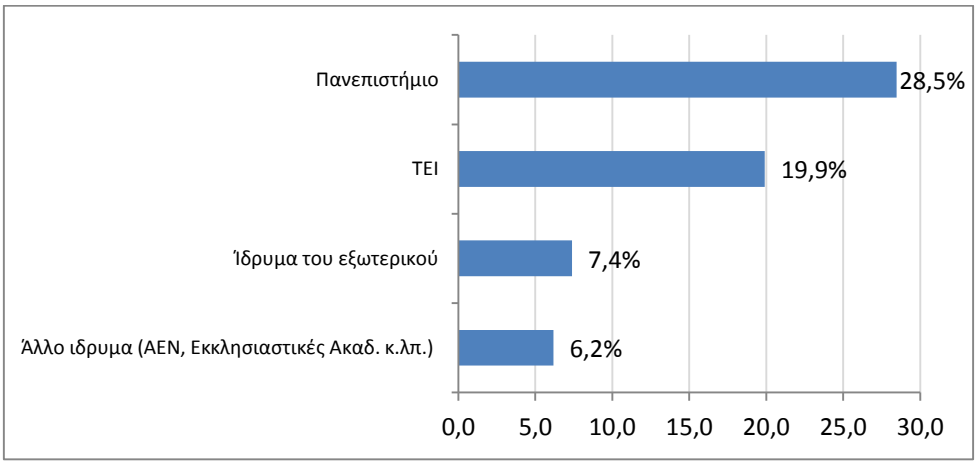

Από το σύνολο των πανεπιστημιακών υποτρόφων με πρότερη αυτόνομη διδακτική εμπειρία σε ελληνικό Πανεπιστήμιο που συμμετείχε το εαρινό εξάμηνο στη Δράση, η πλειοψηφία (45,2%) δήλωσε, ότι διέθετε διδακτική εμπειρία που κυμαίνεται μεταξύ 3 και 10 ακαδημαϊκών εξαμήνων (48,8% το αντίστοιχο ποσοστό το χειμερινό εξάμηνο), 37% δήλωσε ότι διέθετε εμπειρία 1 έως 2 εξαμήνων (38,6% το σχετικό μερίδιο κατά το χειμερινό εξάμηνο), ενώ 17,8% των υποτρόφων δήλωσε πως διέθετε εμπειρία αυτόνομης διδασκαλίας που ξεπερνούσε τα 11 εξάμηνα (12,7% στην έρευνα για το χειμερινό εξάμηνο) (Διάγραμμα 16).

Διάγραμμα 16: Διάρκεια πρότερης αυτόνομης διδακτικής εμπειρίας σε Πανεπιστήμιο (ως % συμμετεχόντων με αυτοδύναμη διδακτική εμπειρία σε Πανεπιστήμιο)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

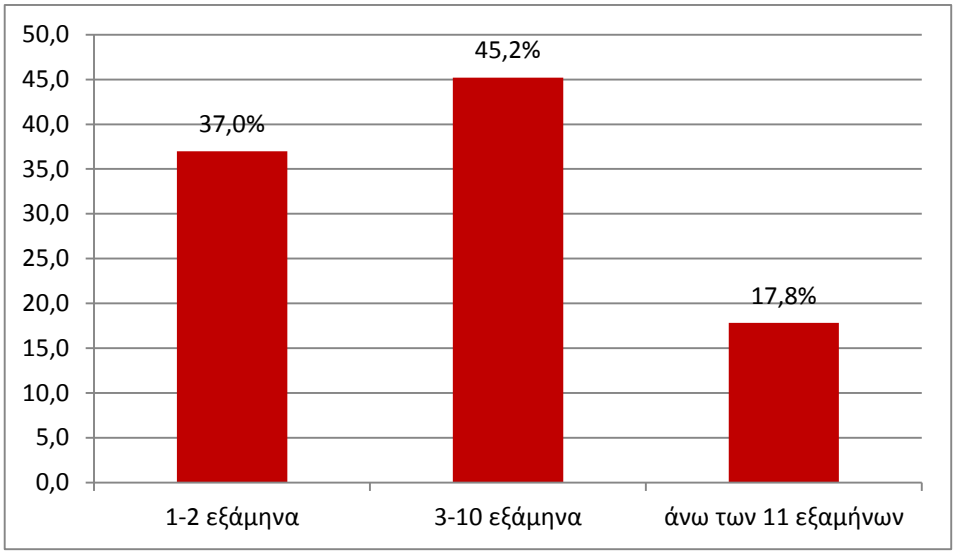

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

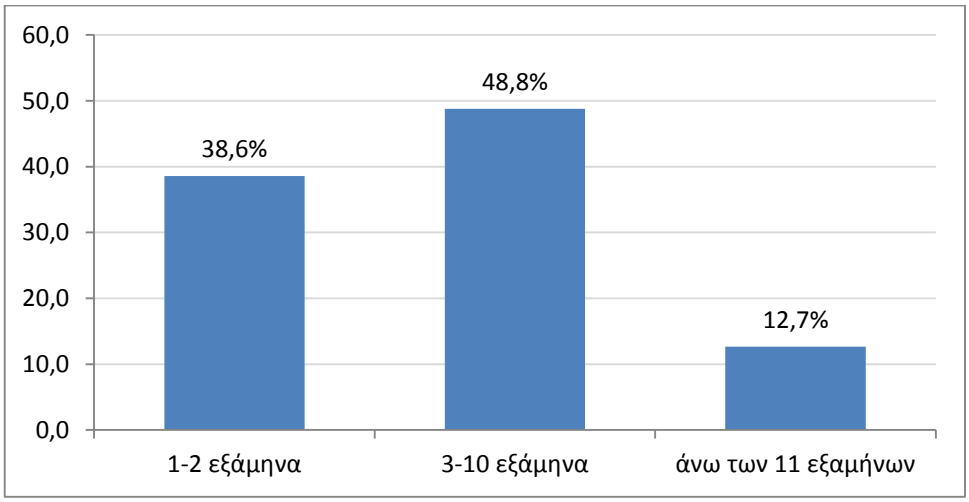

Για τον πληθυσμό των πανεπιστημιακών υποτρόφων που συμμετείχαν στη Δράση κατά το εαρινό εξάμηνο και κατείχε πρότερη αυτόνομη διδακτική εμπειρία σε ΤΕΙ, η πλειονότητα (50%) ανέφερε εμπειρία που κυμαίνεται μεταξύ 3 και 10 ακαδημαϊκών εξαμήνων (42,2% στην έρευνα για το χειμερινό εξάμηνο), 32,5% δήλωσε εμπειρία 1-2 εξαμήνων (34,5% αντίστοιχα το χειμερινό εξάμηνο), ενώ το 17,5% των υποτρόφων δήλωσε πως διέθετε εμπειρία στην αυτόνομη διδασκαλία που ξεπερνούσε τα 11

εξάμηνα (23,3% των υποτρόφων, αντίστοιχα, που συμμετείχαν στη Δράση το χειμερινό εξάμηνο) (Διάγραμμα 17).

Διάγραμμα 17: Διάρκεια πρότερης αυτόνομης διδακτικής εμπειρίας σε ΤΕΙ (ως % συμμετεχόντων με αυτοδύναμη διδακτική εμπειρία σε ΤΕΙ)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

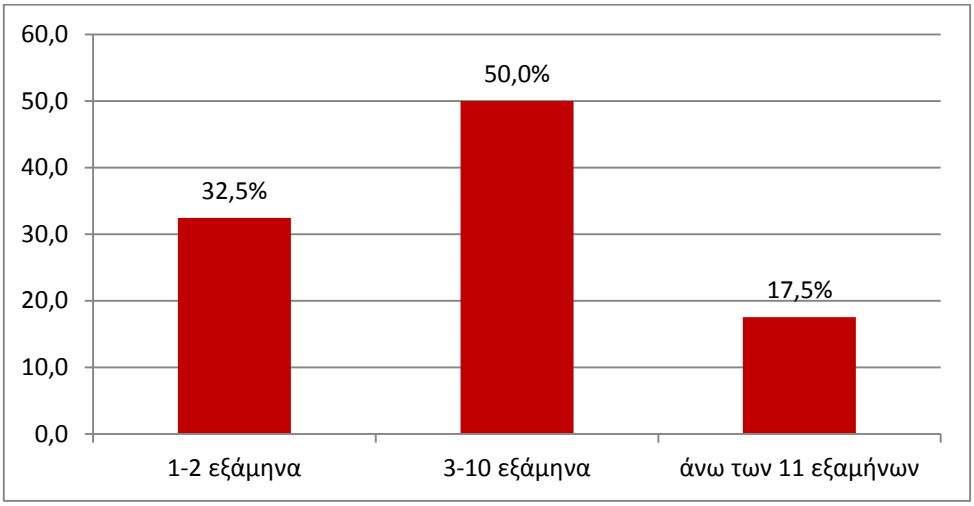

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

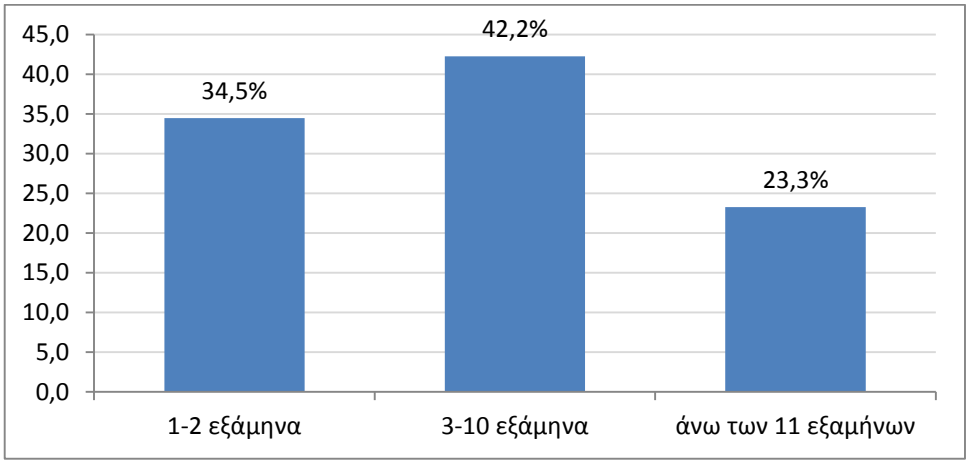

Όσον αφορά τη χρονική περίοδο της πιο πρόσφατης αυτοδύναμης διδακτικής εμπειρίας των πανεπιστημιακών υποτρόφων σε ελληνικό ΑΕΙ (Πανεπιστήμιο και ΤΕΙ), η πλειοψηφία (75,3%) είχε αναλάβει την παροχή διδακτικού έργου εντός της τελευταίας τριετίας, δηλαδή την περίοδο 2015 έως 2017 (65,7% το αντίστοιχο ποσοστό βάσει της έρευνας για το χειμερινό εξάμηνο). Για το 24,7% η πιο πρόσφατη διδασκαλία έληξε την περίοδο 2010-2014 (30,1% το χειμερινό εξάμηνο), ενώ κανείς

δεν είχε διδάξει για τελευταία φορά αυτοδύναμα πριν το 2010 (4,2% το χειμερινό εξάμηνο) (Διάγραμμα 18).

Διάγραμμα 18: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά ημερομηνία λήξης της πιο πρόσφατης αυτοδύναμης διδακτικής εμπειρίας σε ΑΕΙ (ως % συμμετεχόντων με αυτοδύναμη διδακτική εμπειρία σε ΑΕΙ)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

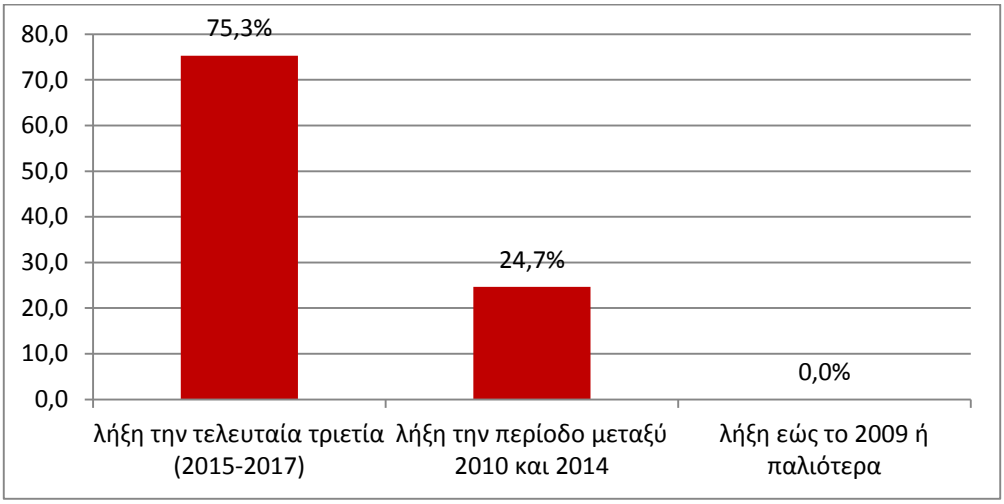

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

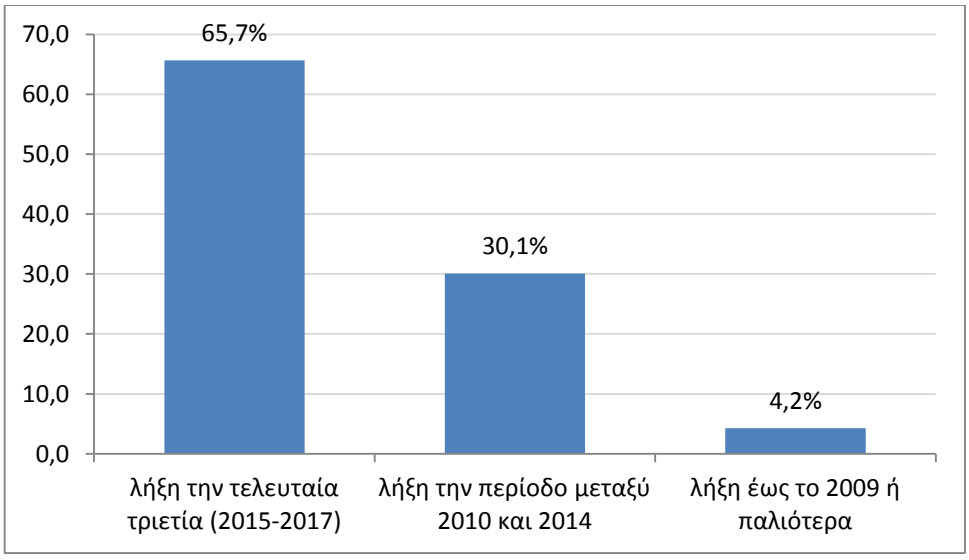

Το Διάγραμμα 19 παρουσιάζει την κατανομή των υποτρόφων με αυτόνομη διδακτική εμπειρία στην ανώτατη εκπαίδευση ανά εκπαιδευτικό ίδρυμα, με βάση την πιο πρόσφατη χρονική περίοδο αυτής της διδασκαλίας. Το 7,8% των υποτρόφων πραγματοποίησε το πιο πρόσφατο διδακτικό έργο του σε Ίδρυμα του εξωτερικού.

Ακολουθούν το σύνολο των ελληνικών ΑΕΙ. Η συγκεκριμένη κατάταξη των ιδρυμάτων είναι διαφοροποιημένη σε σχέση με την αντίστοιχη που προέκυψε από την έρευνα στους πανεπιστημιακούς υποτρόφους που συμμετείχαν στη Δράση κατά το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 19: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά εκπαιδευτικό Ίδρυμα της πιο πρόσφατης αυτοδύναμης διδακτικής εμπειρίας (ως % συμμετεχόντων με αυτοδύναμη διδακτική εμπειρία σε ΑΕΙ)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

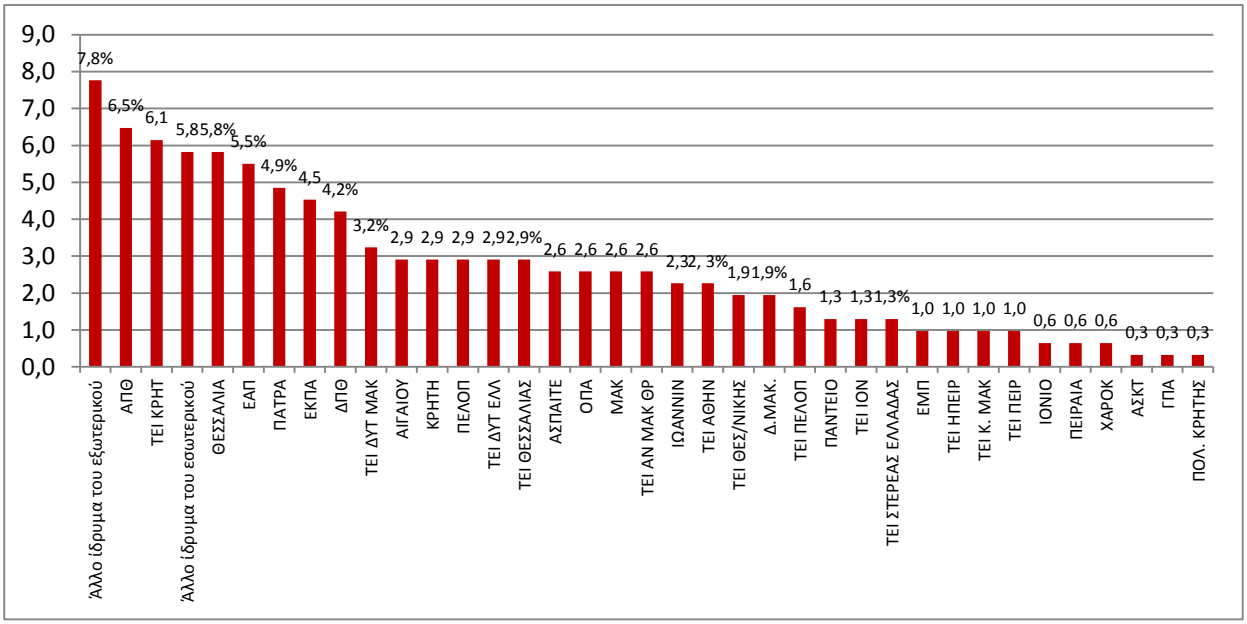

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

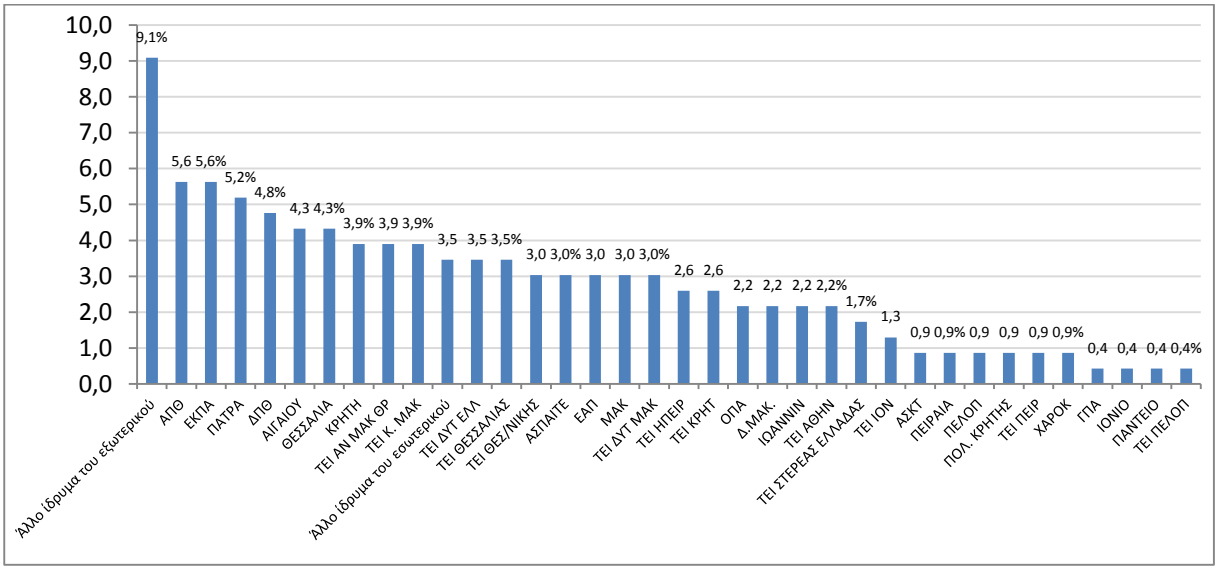

3.2. Επιστημονικό πεδίο

Το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 20) παρουσιάζει την κατανομή του κύριου επιστημονικού πεδίου της πιο πρόσφατης αυτοδύναμης διδακτικής εμπειρίας των πανεπιστημιακών υποτρόφων σε ΑΕΙ. Το υψηλότερο ποσοστό καταλαμβάνουν οι Κοινωνικές επιστήμες (28,2%), ενώ σχετικά υψηλό ποσοστό σημειώνεται και για τις Ανθρωπιστικές επιστήμες (26,2%). Ακολουθούν οι Επιστήμες μηχανικού (22,3%%), οι Φυσικές επιστήμες (13,9%), η Ιατρική (5,5%) και οι Γεωργικές επιστήμες (3,9%). Με εξαίρεση τις Επιστήμες μηχανικού και τις Γεωργικές επιστήμες, όπου σημειώνονται σημαντικές αυξομειώσεις σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά που προέκυψαν από την έρευνα που αφορούσε το χειμερινό εξάμηνο, τα υπόλοιπα μερίδια και η κατάταξη είναι παρεμφερή μεταξύ των δυο εξαμήνων.

Διάγραμμα 20: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά κύριο επιστημονικό πεδίο της πιο πρόσφατης αυτοδύναμης διδακτικής εμπειρίας (ως % συμμετεχόντων με αυτοδύναμη διδακτική εμπειρία σε ΑΕΙ)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

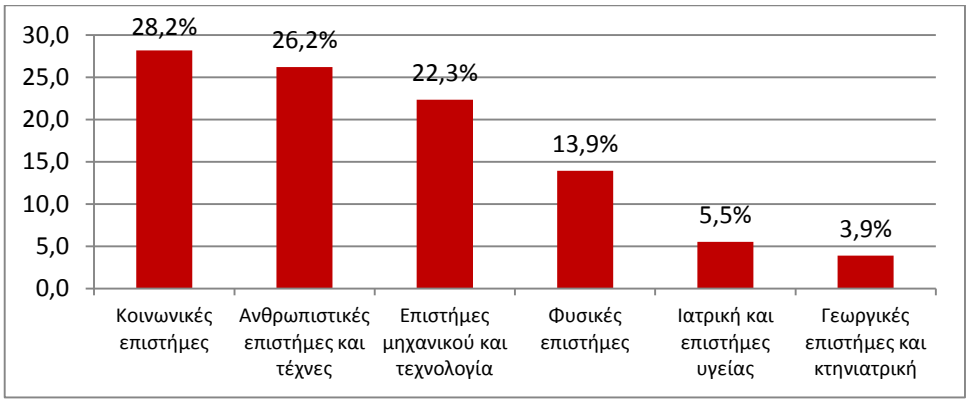

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

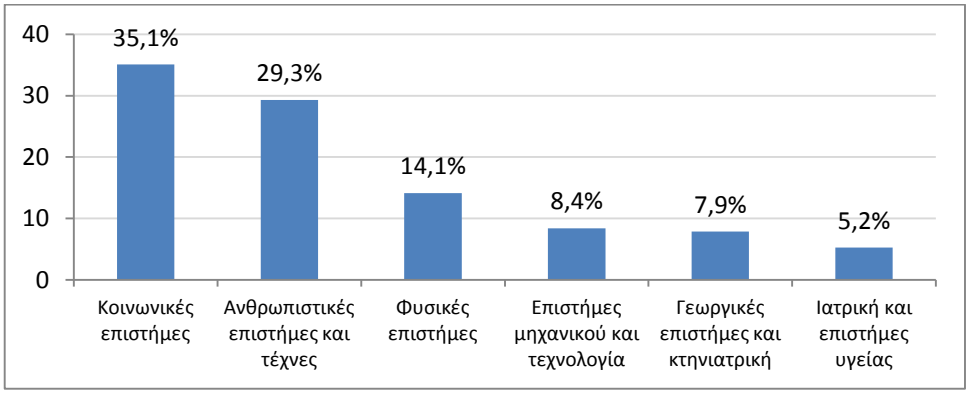

3.3. Είδος επαγγελματικής σχέσης

Το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 21) παρουσιάζει την κατανομή του είδους της επαγγελματικής σχέσης των υποτρόφων κατά τη διάρκεια της πιο πρόσφατης αυτοδύναμης διδακτικής τους εμπειρία σε ΑΕΙ. Οι περισσότεροι πανεπιστημιακοί υπότροφοι είχαν συνάψει επαγγελματική σχέση με το οικείο Ίδρυμα που καθοριζόταν από σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου (63,8%), ενώ το 36,2% είχε υπογράψει σύμβαση έργου. Τα παραπάνω δεδομένα είναι παρεμφερή με τα αντίστοιχα που καταγράφηκαν για τους πανεπιστημιακούς υποτρόφους που συμμετείχαν στη Δράση το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 21: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων ανά είδος επαγγελματικής σχέσης κατά την πιο πρόσφατη διδασκαλία σε ΑΕΙ (ως % συμμετεχόντων με αυτοδύναμη διδακτική εμπειρία)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

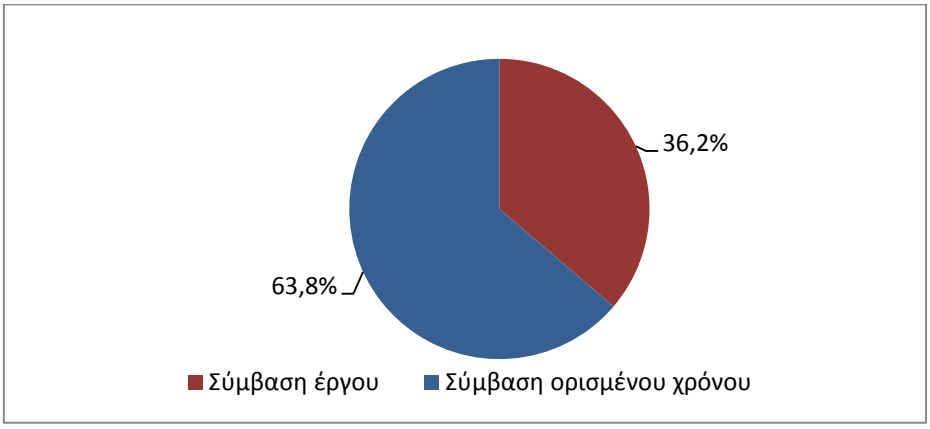

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

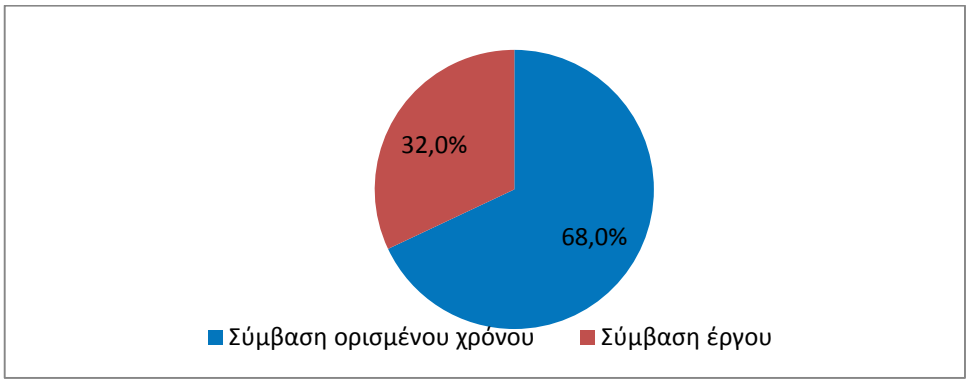

4. Συμμετοχή στη Δράση

4.1. Διάρκεια απασχόλησης και σχέση με τόπο κατοικίας

Σε αυτή την ενότητα εστιάζουμε στην ανάλυση πτυχών της υλοποίησης της Δράσης κατά το εαρινό εξάμηνο που αφορούν στην διάρκεια της απασχόλησης καθώς και του τόπου κατοικίας.

Συγκεκριμένα, σε ότι αφορά στην διάρκεια διδασκαλίας στο πλαίσιο της Δράσης, η μεγάλη πλειονότητα των πανεπιστημιακών υποτρόφων δηλώνει ότι ανέλαβε την παροχή διδακτικού έργου μόνο για το εαρινό εξάμηνο (84,9%), ενώ το υπόλοιπο 15,1% ανέλαβε την διδασκαλία και για τα δυο εξάμηνα του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017 (Διάγραμμα 22). Παρόμοια ποσοστιαία κατανομή καταγράφηκε και στην περίπτωση των απαντήσεων από την έρευνα στους υπότροφους κατά το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 22: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά διάρκεια διδασκαλίας στο πλαίσιο της Δράσης (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

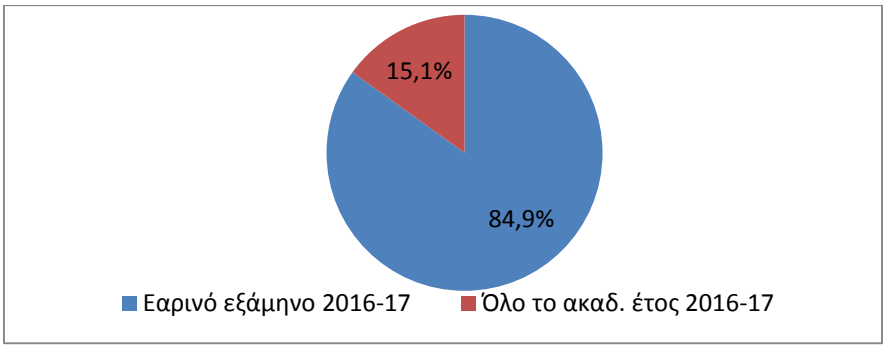

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

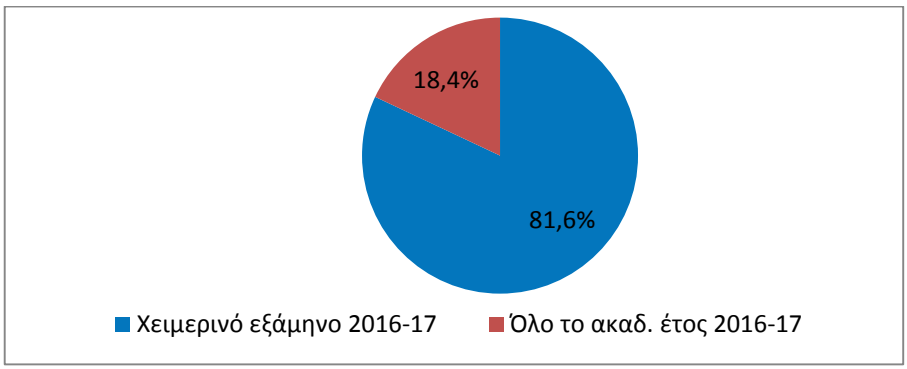

Το Διάγραμμα 23 παρουσιάζει την κατανομή των υποτρόφων ως προς τον τόπο διαμονής τους σε σχέση με τον τόπο διδασκαλίας στο πλαίσιο της Δράσης[3]. Οι περισσότεροι πανεπιστημιακοί υπότροφοι (61,0%) δίδαξαν σε ιδρύματα που βρίσκονται στον ίδιο νομό με τον τόπο διαμονής τους. Αντίστοιχο ποσοστό (58,9%) καταγράφηκε και κατά το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 23: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά τόπο διαμονής τους, σε σχέση με τόπο διδασκαλίας στο πλαίσιο της Δράσης (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

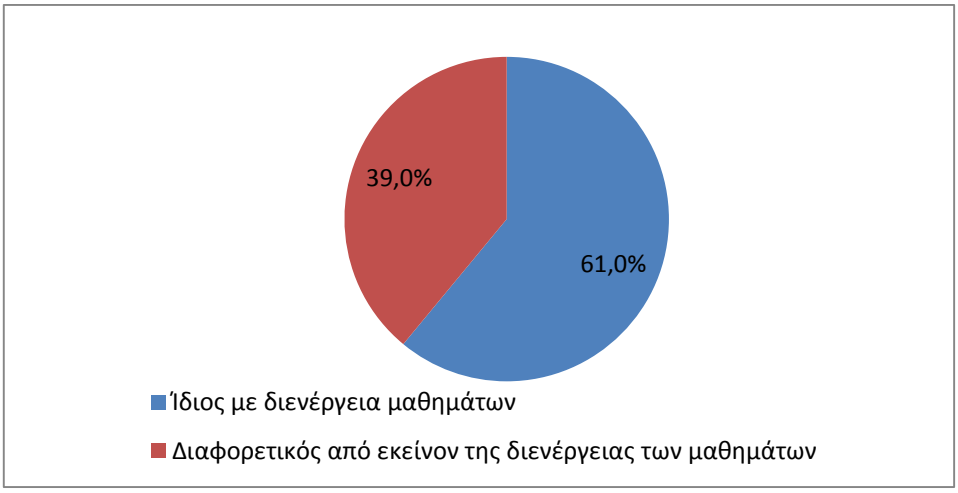

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

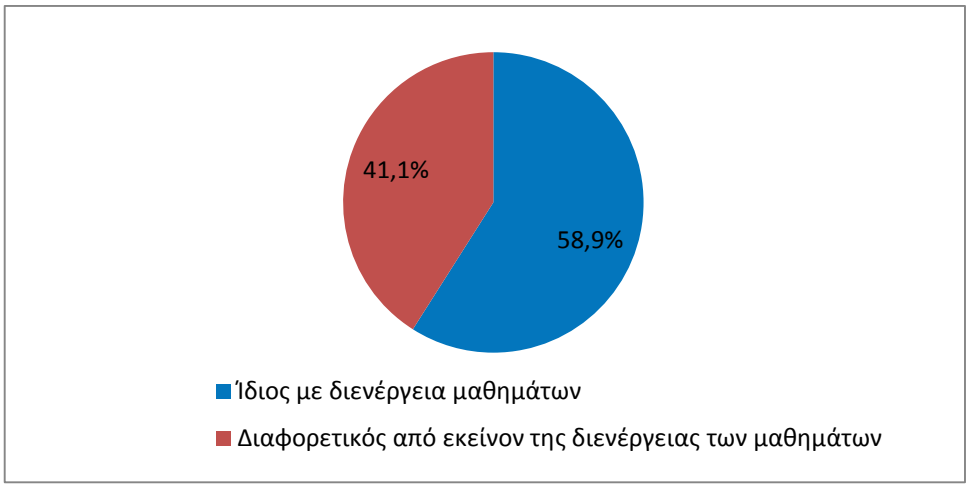

[3] Γεωγραφικό κριτήριο ταύτισης μεταξύ του τόπου διαμονής και της πανεπιστημιακής διδασκαλίας ορίστηκε το επίπεδο του νομού.

4.2. Επιστημονικό πεδίο

Όσον αφορά την κατανομή των επιστημονικών πεδίων των μαθημάτων που δίδαξαν οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι στο πλαίσιο της Δράσης σε κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο, η πλειονότητα των συμμετεχόντων δίδαξε μαθήματα που εμπίπτουν στο επιστημονικό πεδίο των Κοινωνικών επιστημών (26,5% στο εαρινό έναντι 28,1% στο χειμερινό εξάμηνο). Μεταξύ των δυο εξαμήνων περιορισμένες ανακατατάξεις παρατηρούνται ανάμεσα στις Επιστήμες μηχανικού και τις Ανθρωπιστικές επιστήμες (Διάγραμμα 24).

Διάγραμμα 24: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά επιστημονικό πεδίο του μαθήματος που δίδαξαν στο πλαίσιο της Δράσης (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

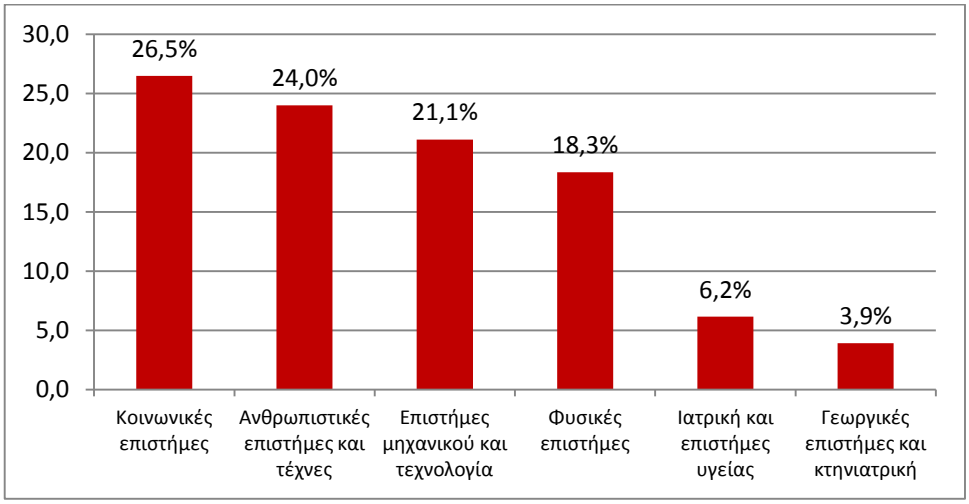

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

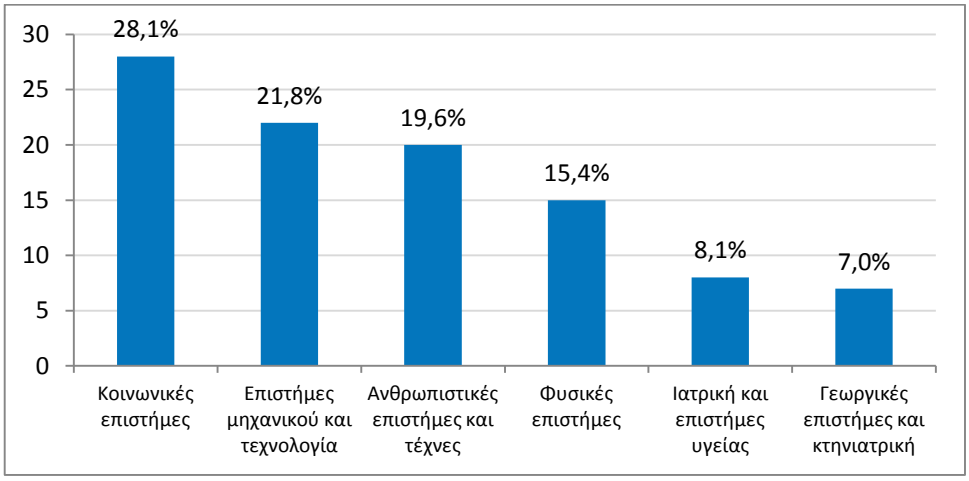

4.3. Είδος επαγγελματικής σχέσης

Στο Διάγραμμα 25 παρουσιάζεται η κατανομή των πανεπιστημιακών υποτρόφων ανά είδος της σχέσης εργασίας που είχαν συνάψει με το ίδρυμα υποδοχής για τη διδασκαλία στα πλαίσια της συγκεκριμένης Δράσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία προκύπτει ότι η πλειοψηφία των πανεπιστημιακών υποτρόφων (76,8%) συνήψαν επαγγελματική σχέση σύμβασης έργου κατά το εαρινό εξάμηνο. Σχεδόν ταυτόσημο ποσοστό (76,0%) καταγράφηκε και στο χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 25: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά είδος σχέσης εργασίας για τη διδασκαλία στη συγκεκριμένη Δράση (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

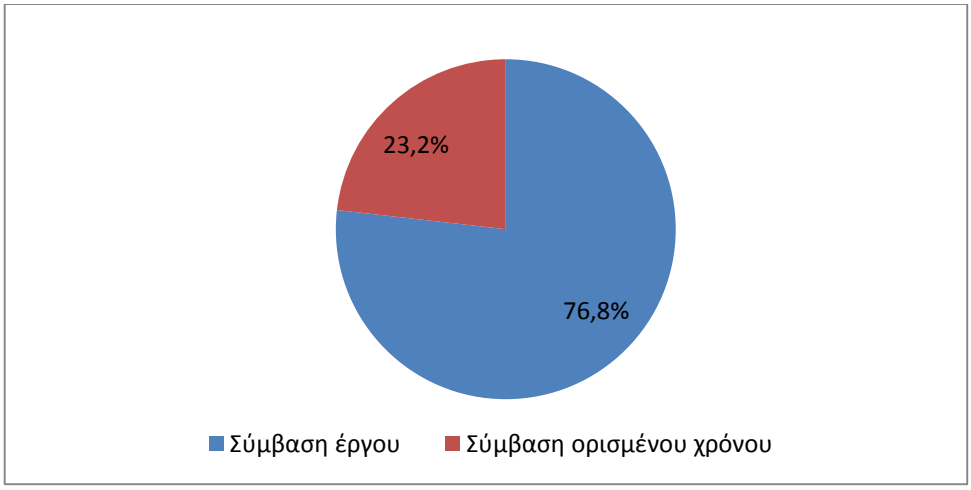

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

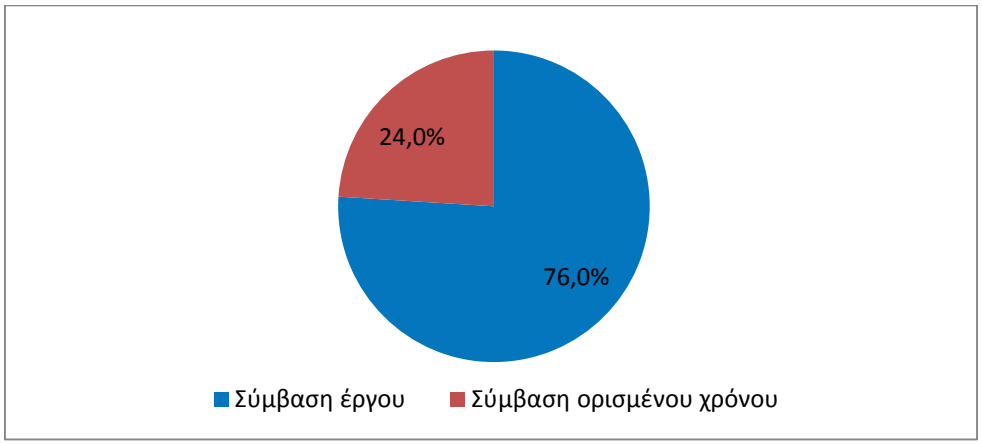

Το Διάγραμμα 26 παρουσιάζει την κατανομή των ημερομηνιών έναρξης ισχύος της σύμβασης των πανεπιστημιακών υποτρόφων για την παροχή διδακτικού έργου στη Δράση (ανά μήνα/έτος) το εαρινό εξάμηνο. Η πλειονότητα των συμβάσεων (ποσοστό

πάνω από 90%) που συνάφθηκαν με τα ιδρύματα υποδοχής εκκίνησαν μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2017.

Διάγραμμα 26: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά ημερομηνία έναρξης της σύμβασής τους για διδασκαλία στη Δράση (ως % των συμμετεχόντων, εαρινό εξάμηνο)

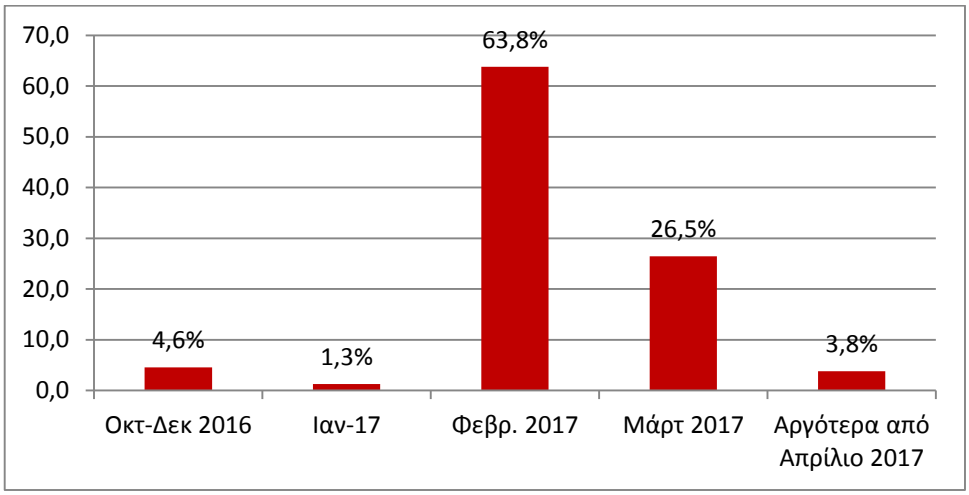

4.4. Στοιχεία διδαχθέντος μαθήματος στο πλαίσιο της Δράσης

Το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 27) παρουσιάζει την κατανομή των μαθημάτων ανά επίπεδο σπουδών (διδασκαλία σε προπτυχιακό ή/και μεταπτυχιακό επίπεδο) που δίδαξαν οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι στο πλαίσιο της Δράσης στο εαρινό και χειμερινό εξάμηνο, αντίστοιχα, όπου φαίνεται πως η συντριπτική πλειοψηφία των μαθημάτων αφορούσε -και στα δυο εξάμηνα- προπτυχιακά προγράμματα σπουδών.

Διάγραμμα 27: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά είδος μαθήματος που δίδαξαν στο πλαίσιο της Δράσης (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

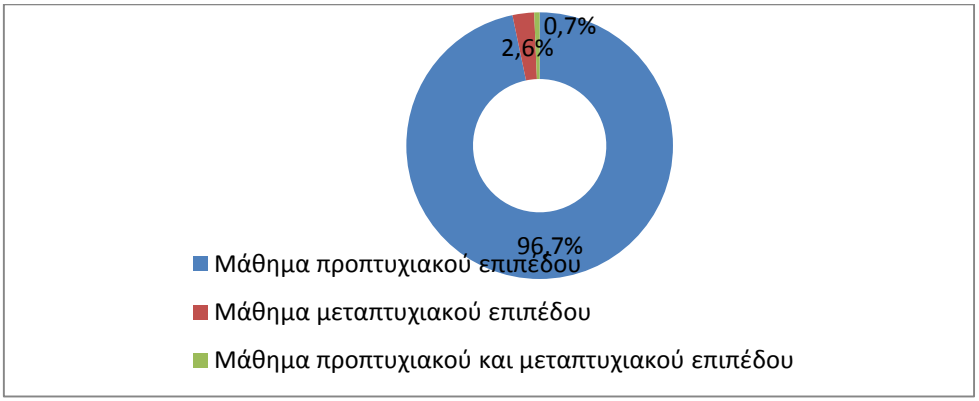

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

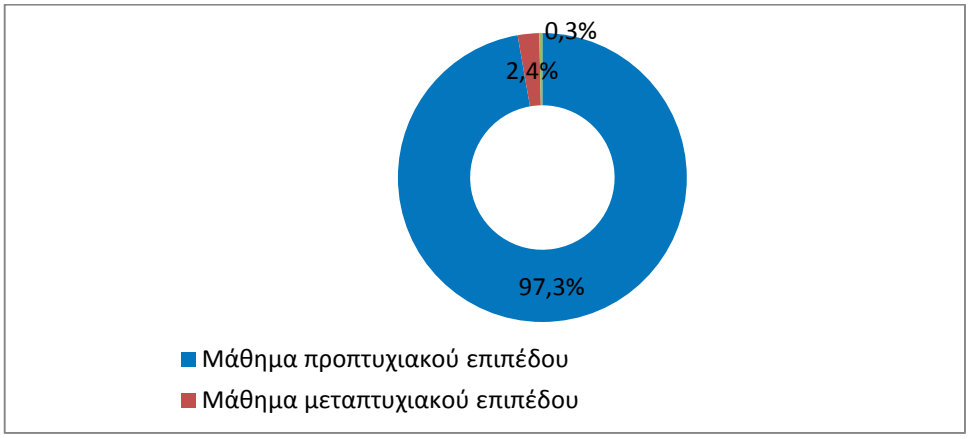

Το Διάγραμμα 28 παρουσιάζει την κατανομή των υποτρόφων του εαρινού εξαμήνου που είχαν διδάξει κατά το παρελθόν το ίδιο μάθημα. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των υποτρόφων οι οποίοι είχαν διδάξει ξανά το μάθημα ήταν 24,1%, ενώ το ποσοστό αυτών για τους οποίους τα διδαχθέντα μαθήματα ήταν νέα έφθασε στο 75,9%. Ως προς το χειμερινό εξάμηνο καταγράφεται μία μικρή αύξηση του ποσοστού των υποτρόφων που δίδαξαν για πρώτη φορά το μάθημα στο πλαίσιο της Δράσης (από 70,8% σε 75,9%).

Διάγραμμα 28: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανάλογα με το εάν έχουν διδάξει ξανά το μάθημα κατά το παρελθόν ή όχι (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

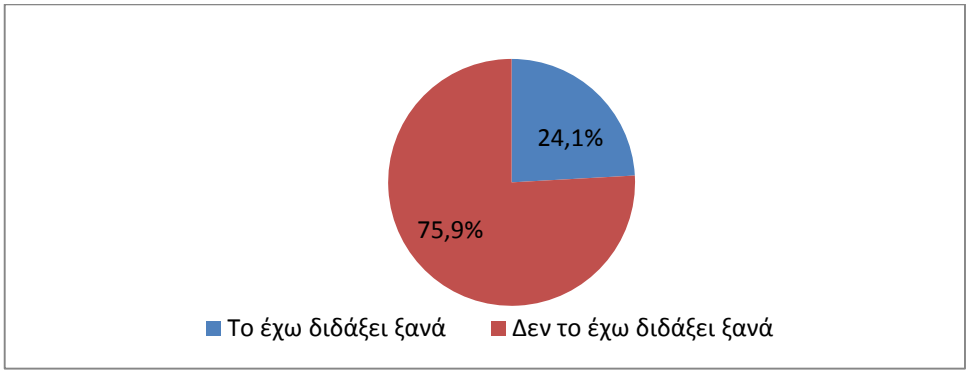

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

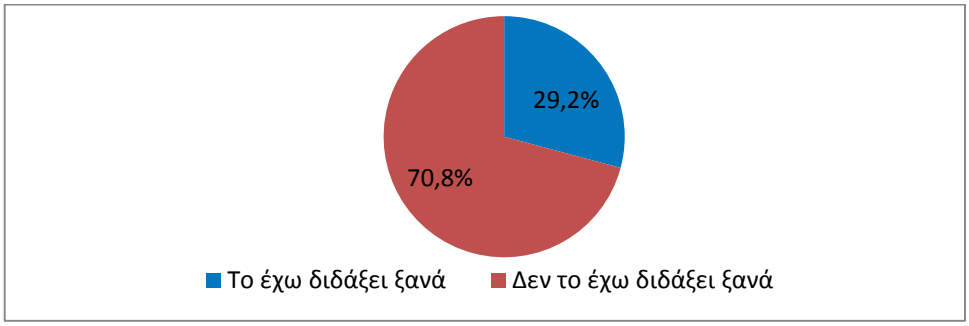

Στο ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 29) απεικονίζεται η κατανομή των υποτρόφων του εαρινού εξαμήνου που δίδαξαν μάθημα που προϋπήρχε στον Οδηγό Σπουδών ή όχι. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, το εαρινό εξάμηνο, τα μαθήματα προϋπήρχαν στους Οδηγούς Σπουδών σε ποσοστό 75,9%, και δεν ήταν συνεπώς νέα για το Ίδρυμα υποδοχής. Αντίστοιχα, το 25,4% των μαθημάτων διδάχθηκε για πρώτη φορά το εαρινό εξάμηνο. Σε σχέση με το χειμερινό εξάμηνο καταγράφεται μία αύξηση του ποσοστού των νέων μαθημάτων (από 18,9% σε 25,4%).

Διάγραμμα 29: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανάλογα με το εάν το μάθημα που δίδαξαν προϋπήρχε ή όχι (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

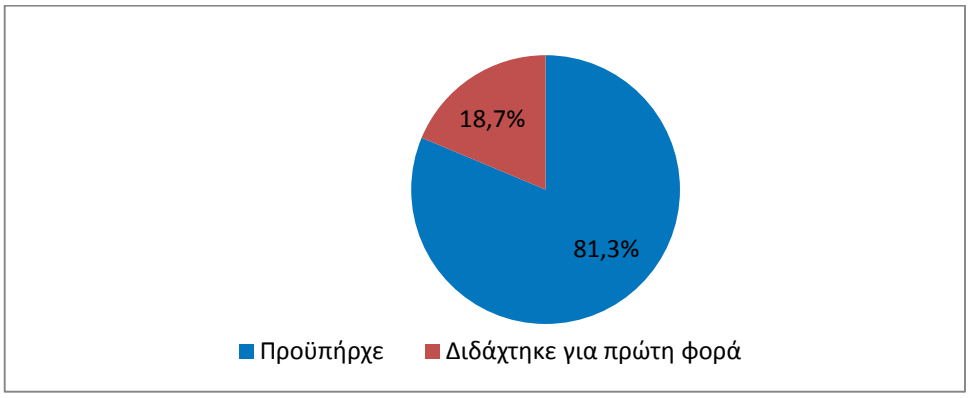

Το Διάγραμμα 30 παρουσιάζει την κατανομή των φοιτητών που ήταν εγγεγραμμένοι και εξετάστηκαν στα μαθήματα που διδάχθηκαν από τους πανεπιστημιακούς υποτρόφους κατά το εαρινό εξάμηνο. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση απαντήσεων για τους εγγεγραμμένους φοιτητές προκύπτει στην πληθυσμιακή κατηγορία άνω των 100 φοιτητών (23,6%). Αντίστοιχα, όσον αφορά τον αριθμό των φοιτητών που εξετάστηκαν στα συγκεκριμένα μαθήματα η μεγαλύτερη συγκέντρωση συναντάται στην πληθυσμιακή κατηγορία 21-40 φοιτητές (22,9%).

Διάγραμμα 30: Κατανομή αριθμού φοιτητών που εξετάστηκαν και που ήταν εγγεγραμμένοι στο μάθημα που δίδαξαν οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι (αριθμός φοιτητών, εαρινό εξάμηνο)

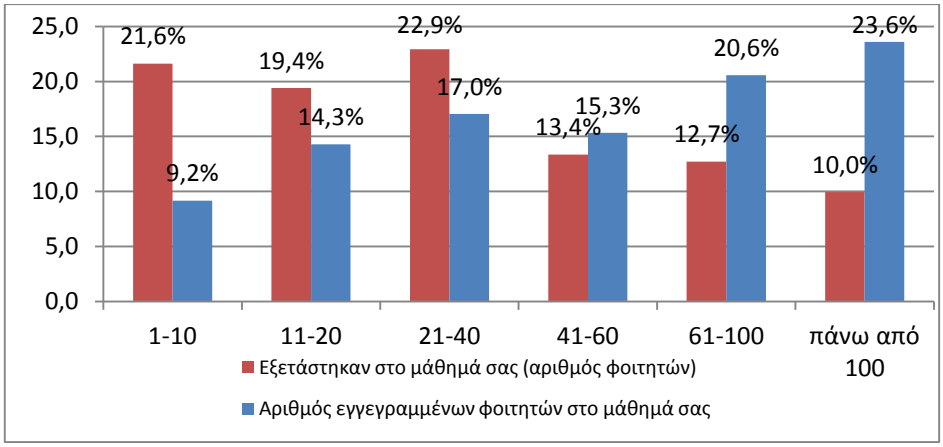

Στο ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 31) παρουσιάζεται η κατανομή του είδους του εκπαιδευτικού υλικού που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της διδασκαλίας των πανεπιστημιακών υποτρόφων κατά το εαρινό εξάμηνο. Η πλειονότητα των συμμετεχόντων προετοίμασε παρουσιάσεις (81,1%), πανεπιστημιακές σημειώσεις (61,5%) και έντυπο υποστηρικτικό υλικό (58,1%). Η κατανομή του είδους του εκπαιδευτικού υλικού κατά το εαρινό εξάμηνο συμπίπτει με το χειμερινό.

Διάγραμμα 31: Ποσοστό πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά είδος νέου εκπαιδευτικού υλικού που ανέπτυξαν (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

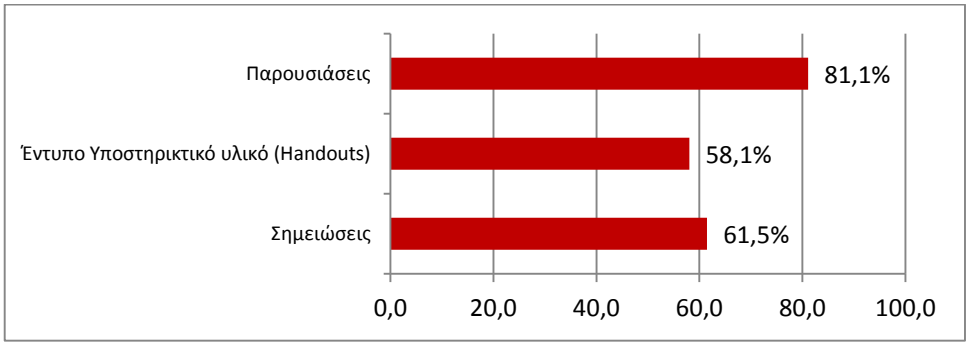

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

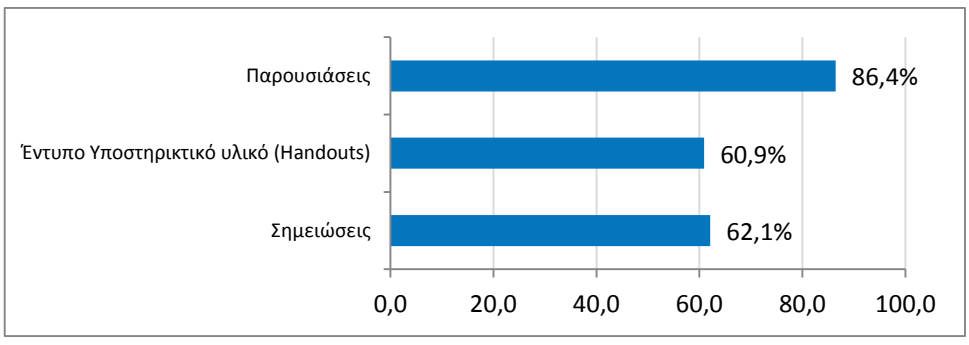

4.5. Στοιχεία σχετικά με τη διδασκαλία του μαθήματος στο πλαίσιο της Δράσης

Στο Διάγραμμα 32 παρουσιάζεται η κατανομή των καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας που αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο του διδακτικού έργου των υποτρόφων κατά το εαρινό εξάμηνο. Συγκεκριμένα, το 92,8% έκανε χρήση παρουσιάσεων, εικόνων κ.λπ., το 81,9% ανέθεσε εργασίες ή/και έργα στους φοιτητές, το 74,7% αξιοποίησε ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων, το 68,7% προχώρησε σε συνεργατική μάθηση[4] και το 68,4% χρησιμοποίησε διαδραστικά μέσα κ.α. Τα ποσοστά που κατέδειξε η έρευνα για το εαρινό εξάμηνο είναι παρεμφερή με τα αντίστοιχα του χειμερινού εξαμήνου.

Διάγραμμα 32: Ποσοστό πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανά είδος καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας που αξιοποίησαν (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

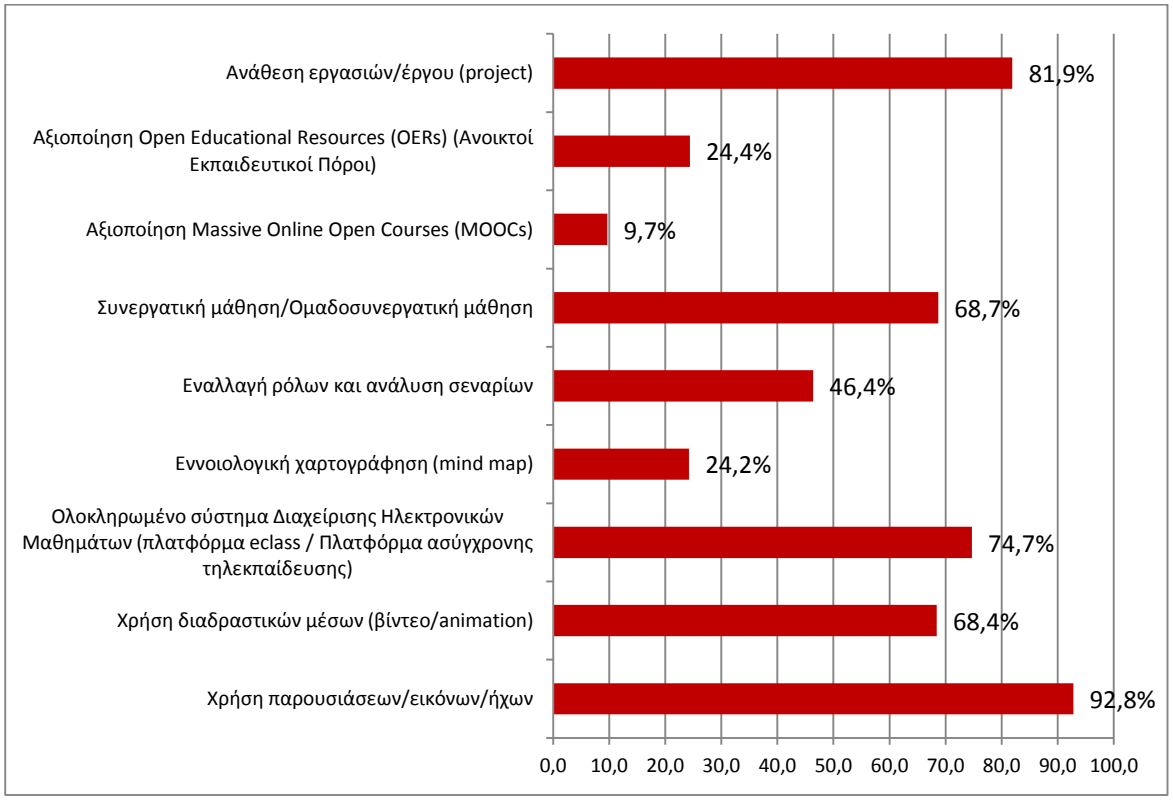

[4] Ομαδοσυνεργατική ονομάζεται η διδασκαλία κατά την οποία οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες, όπου εργάζονται συνεργαζόμενοι μεταξύ τους, χωρίς την άμεση καθοδήγηση του διδάσκοντος.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

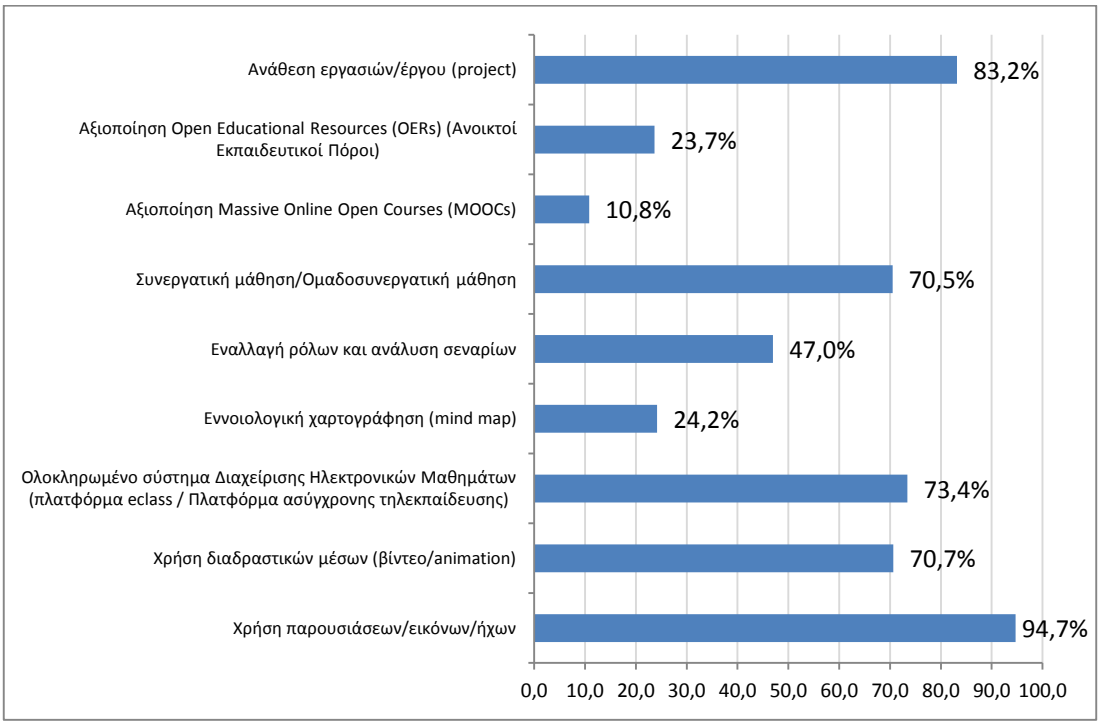

Το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 33) αφορά στην κατανομή του χρόνου της ακαδημαϊκής απασχόλησης των πανεπιστημιακών υποτρόφων κατά το εαρινό εξάμηνο. Μικρό μόνο μέρος των υπότροφων δήλωσε ότι αφιέρωσε πάνω από το μισό χρόνο της απασχόλησής του για διδασκαλία (6,7%), ενώ η πλειοψηφία (65,9%) των απαντήσεων αφορούσε χρόνο απασχόλησης μεταξύ 25% και 50%. Μικρότερο ποσοστό των υποτρόφων (27,4%) δήλωσε ότι αφιέρωσε χρόνο μικρότερο από 25%. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα συγκεκριμένα αποτελέσματα διαφέρουν σημαντικά σε σχέση με ό,τι παρατηρήθηκε κατά το χειμερινό εξάμηνο, όπου το 45,1% των υποτρόφων δήλωσε ότι αφιέρωσαν πάνω από το μισό τους χρόνο στη διδασκαλία, ενώ εξίσου υψηλό ποσοστό (σχεδόν 40%) δήλωσε ότι αφιέρωσε από 25% ως 50% του χρόνου της ακαδημαϊκής του δραστηριότητας στη διδασκαλία.

Θα πρέπει να σημειωθεί πάντως ότι τόσο στο εαρινό, όσο και στο χειμερινό εξάμηνο -αν και δεν απεικονίζεται στο συγκεκριμένο διάγραμμα- σχετικά μικρό μέρος του χρόνου της ακαδημαϊκής απασχόλησης των συμμετεχόντων στη Δράση, της τάξης του 20%-25% του χρόνου τους, αφορούσε υποστηρικτική διδασκαλία (π.χ. σε εργαστηριακό χώρο), καθώς και επίβλεψη εργασιών. Όσον αφορά στον χρόνο που αφιερώθηκε από τους συμμετέχοντες στη Δράση για το σχεδιασμό και τη διαχείριση των μαθησιακών δραστηριοτήτων, αυτός κυμάνθηκε κατά το εαρινό εξάμηνο σε παρεμφερή ποσοστά με εκείνα της διδασκαλίας στο αμφιθέατρο, αφού η πλειοψηφία (62%) δήλωσε πως η συγκεκριμένη δραστηριότητα κατέλαβε από το 25% ως το 50% του συνολικού χρόνου απασχόλησης.

Διάγραμμα 33: Κατανομή του χρόνου της ακαδημαϊκής απασχόλησης των πανεπιστημιακών υποτρόφων για διδασκαλία στο αμφιθέατρο (ως % του συνολικού χρόνου απασχόλησης)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

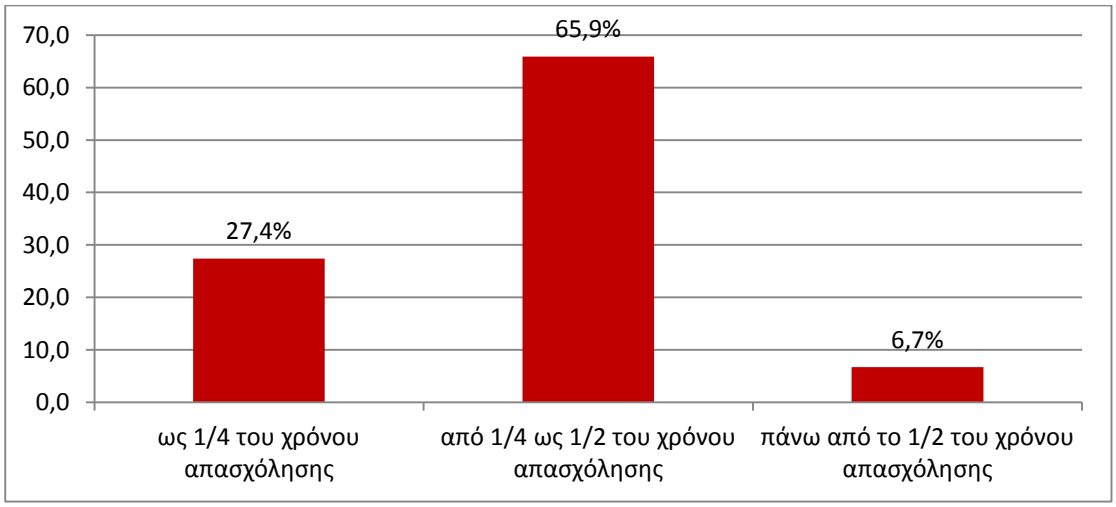

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

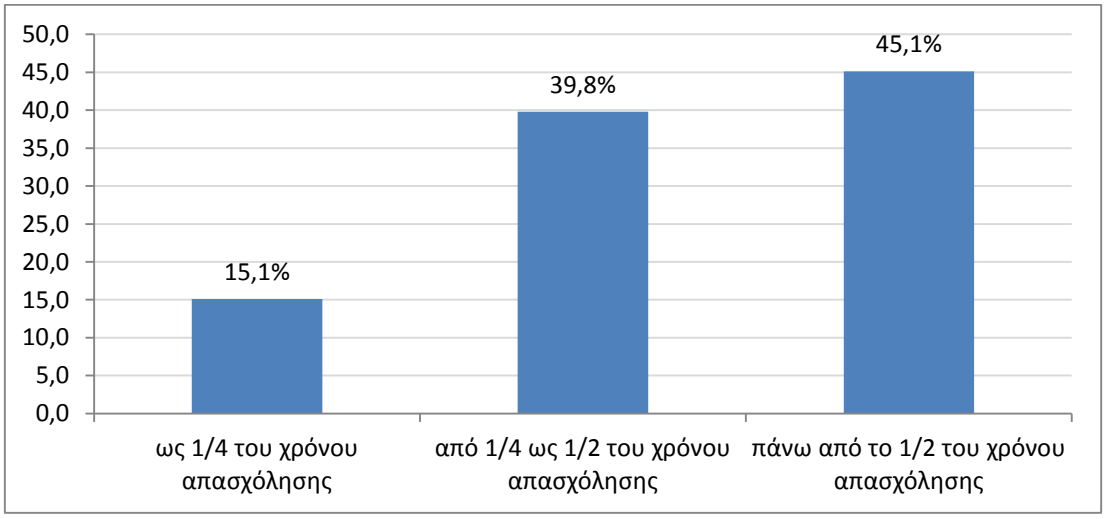

Το Διάγραμμα 34 παρουσιάζει την κατανομή των υποτρόφων ανάλογα με την αξιολόγηση ή όχι των μαθημάτων που δίδαξαν. Η πλειονότητα των μαθημάτων (61,9%) που διδάχθηκαν από πανεπιστημιακούς υποτρόφους στο πλαίσιο της Δράσης αξιολογήθηκαν, βάσει των εσωτερικών διαδικασιών αξιολόγησης ΜΟΔΙΠ των οικείων Ιδρυμάτων. Ποσοστό ίσο με 22,4% δεν αξιολογήθηκε καθόλου, ενώ το 15,7% των μαθημάτων αξιολογήθηκε με πρωτοβουλία των ίδιων των πανεπιστημιακών υποτρόφων. Τα ποσοστά αυτά είναι παρεμφερή με τα αντίστοιχα του χειμερινού εξαμήνου.

Διάγραμμα 34: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανάλογα με το εάν πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση των μαθημάτων που δίδαξαν (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

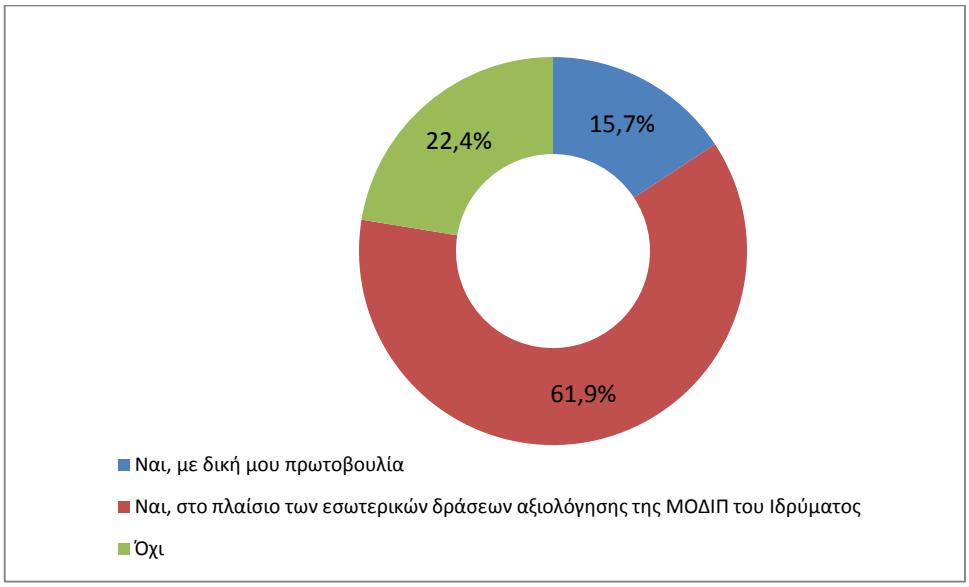

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

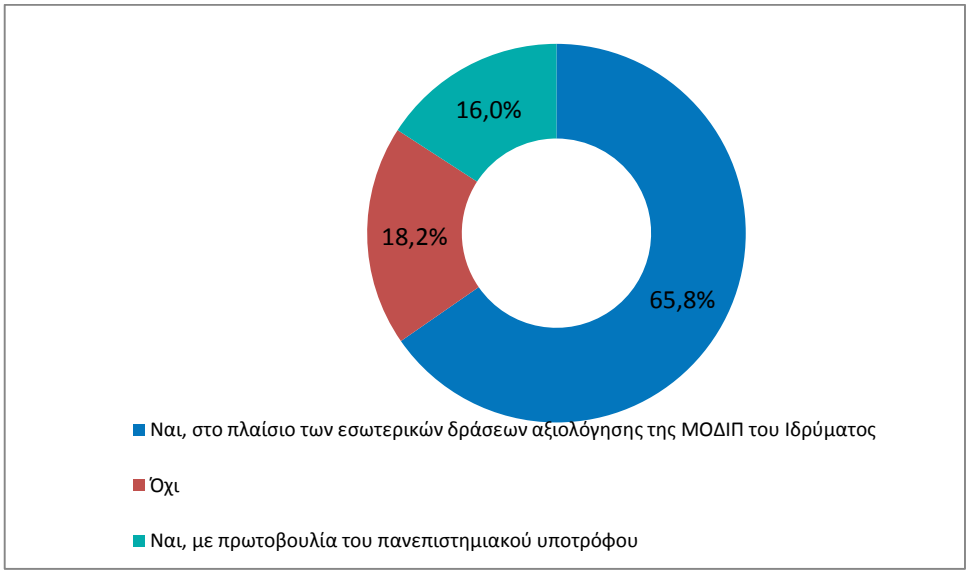

4.6. Εμπλοκή σε άλλες ακαδημαϊκές δραστηριότητες ως συνέπεια της συμμετοχής στη Δράση

Η συμμετοχή των πανεπιστημιακών υποτρόφων σε ακαδημαϊκές ή/και ερευνητικές δραστηριότητες πέρα από την διδασκαλία απεικονίζεται ανά εξάμηνο στο Διάγραμμα 35, όπου σημειώνονται παρεμφερή αποτελέσματα. Συγκεκριμένα για το εαρινό εξάμηνο 39,2% των υποτρόφων δήλωσε πως συμμετείχε στην προετοιμασία υποβολής πρότασης για την ανάληψη ερευνητικού έργου, το 26,6% προχώρησε σε κάποια συναφή επιστημονική δημοσίευση, 26,2% συμμετείχε σε σχετικό επιστημονικό συνέδριο, ενώ ποσοστό ίσο με 13,9% των υποτρόφων αποτέλεσαν μέλος ερευνητικής ομάδας στην υλοποίηση ερευνητικού έργου.

Διάγραμμα 35: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων ανάλογα με την εμπλοκή τους σε άλλες ακαδημαϊκές/ερευνητικές δραστηριότητες (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

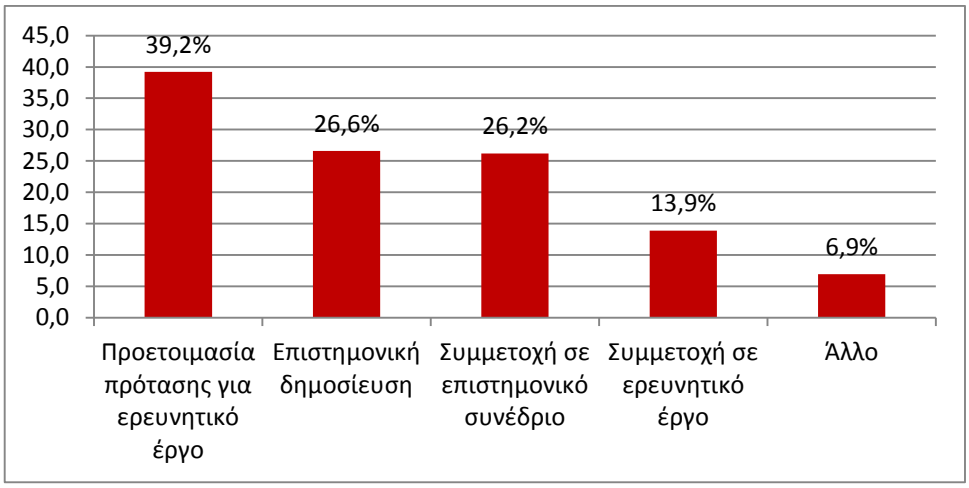

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

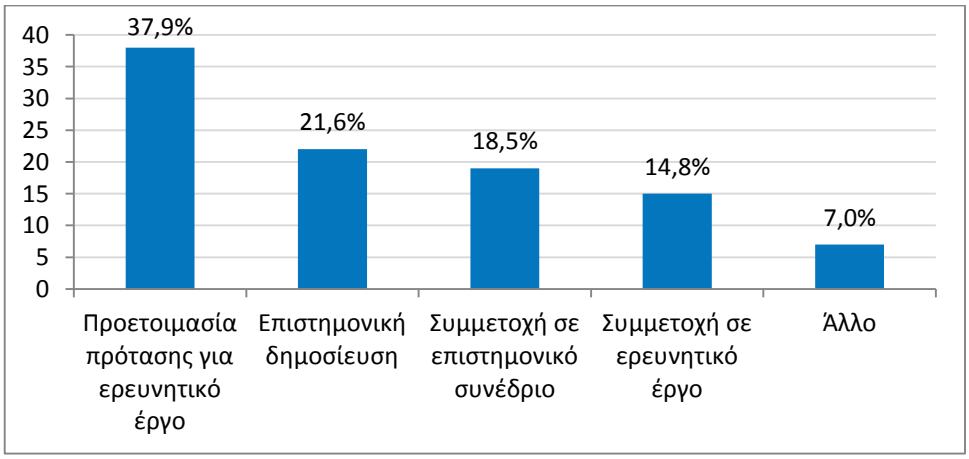

Πέρα από τις παραπάνω δραστηριότητες, ορισμένες από τις άλλες ακαδημαϊκές/ερευνητικές δραστηριότητες στις οποίες ενεπλάκησαν οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στη Δράση κατά το εαρινό εξάμηνο ήταν:

- Συμμετοχή ή/και συνδιοργάνωση Σεμιναρίου/Ημερίδας
- Διδασκαλία σε Μεταπτυχιακό επίπεδο
- Συμμετοχή σε συλλογικό τόμο Διδακτικής ως Επιστημονικός Επιμελητής και συμμετέχων συγγραφέας
- Διδασκαλία στην αγγλική γλώσσα και σε άλλο ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης

5. Αποτίμηση της Δράσης

5.1. Αξιολόγηση της Δράσης από τους συμμετέχοντες στη Δράση

5.1.1. Βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων

Από το σύνολο των 763 υποτρόφων που συμμετείχαν στην έρευνα του ΕΚΤ, συμπληρώνοντας το σχετικό ερωτηματολόγιο, μόνο ένας (1) δεν ολοκλήρωσε τη συμμετοχή του στη Δράση κατά το εαρινό εξάμηνο 2016-2017.

Πέραν αυτού, ο βαθμός ικανοποίησης των συμμετεχόντων στη Δράση κυμάνθηκε σε υψηλά επίπεδα, καθώς σχεδόν το 80% των υποτρόφων αξιολόγησε τη συμμετοχή του σε αυτή ως πολύ ικανοποιητική ή ικανοποιητική κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-2017 (Διάγραμμα 36). Αντίστοιχα, το χειμερινό εξάμηνο ο βαθμός ικανοποίησης είχε κυμανθεί στο 75%. Και τα δύο πολύ υψηλά ποσοστά συνηγορούν στην επιτυχία της συγκεκριμένης Δράσης. Από την άλλη πλευρά, το 17% των συμμετεχόντων το εαρινό εξάμηνο έκρινε πως η εμπειρία του στο πλαίσιο της Δράσης ήταν σχετικά ικανοποιητική, ενώ μόλις το 3% αξιολόγησε αρνητικά τη συμμετοχή του.

Διάγραμμα 36: Γενικός βαθμός ικανοποίησης των πανεπιστημιακών υποτρόφων από τη συμμετοχή τους στη Δράση (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

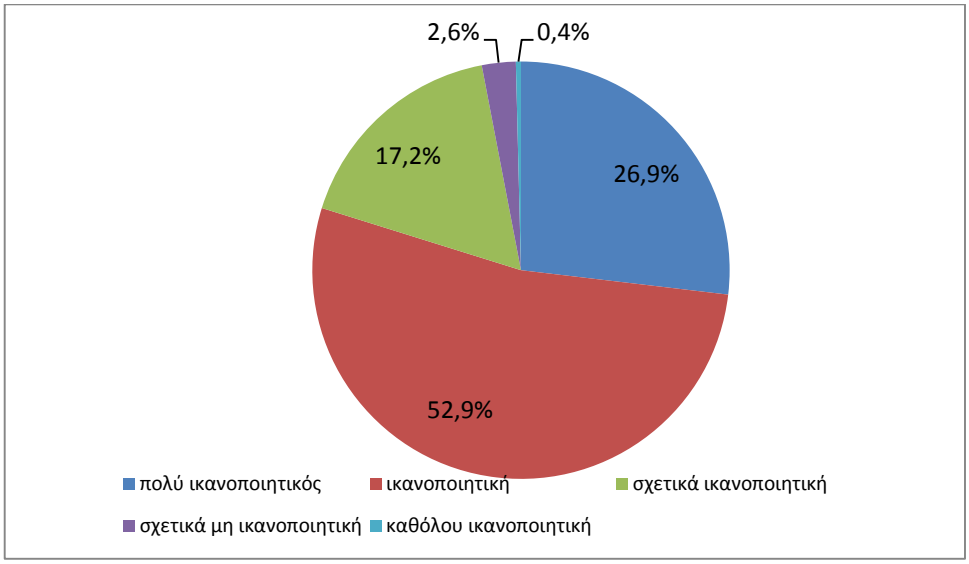

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

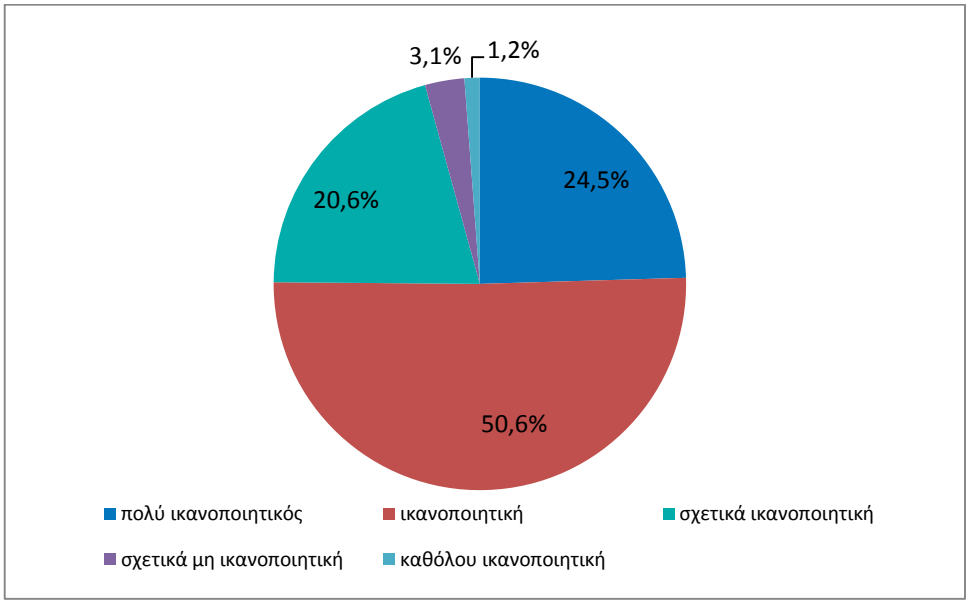

Το Διάγραμμα 37 παραθέτει τις επιμέρους παραμέτρους που έκριναν τον βαθμό ικανοποίησης των πανεπιστημιακών υποτρόφων για το εαρινό και το χειμερινό εξάμηνο, αντίστοιχα. Και στα δυο εξάμηνα, σε ποσοστά που ξεπερνούσαν το 70% ή και το 90%, οι υπότροφοι δήλωσαν ικανοποιημένοι ή πολύ ικανοποιημένοι από α) το γεγονός ότι η διδασκαλία εμπλούτισε το βιογραφικό τους, β) τα κριτήρια επιλογής του προσωπικού, γ) την προοπτική απόκτησης περαιτέρω δεξιοτήτων, και δ) τη

δικτύωση με άλλα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας. Αντίστοιχα, ο βαθμός ικανοποίησης ήταν χαμηλότερος (γύρω στο 40%) για παραμέτρους, όπως α) η αμοιβή και β) το ύψος αυτής σε σχέση με τις αμοιβές που συναντώνται στην ιδιωτική αγορά εργασίας για παροχή αντίστοιχων υπηρεσιών και επιπέδου.

Διάγραμμα 37: Βαθμός ικανοποίησης των πανεπιστημιακών υποτρόφων από τη συμμετοχή τους στη Δράση ως προς συγκεκριμένες επιμέρους παραμέτρους (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

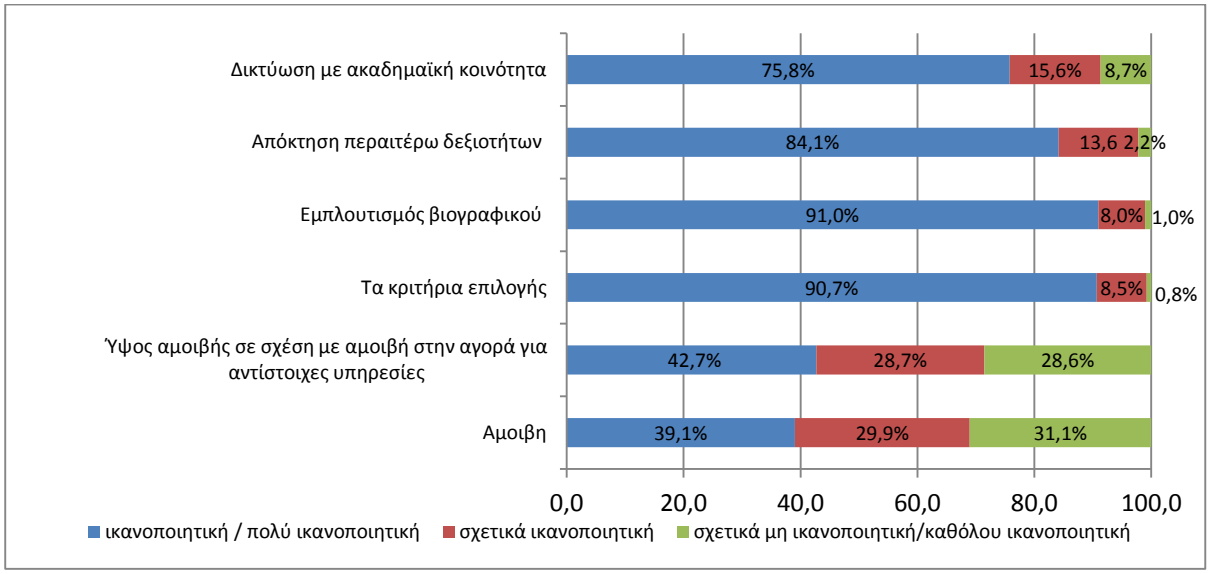

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

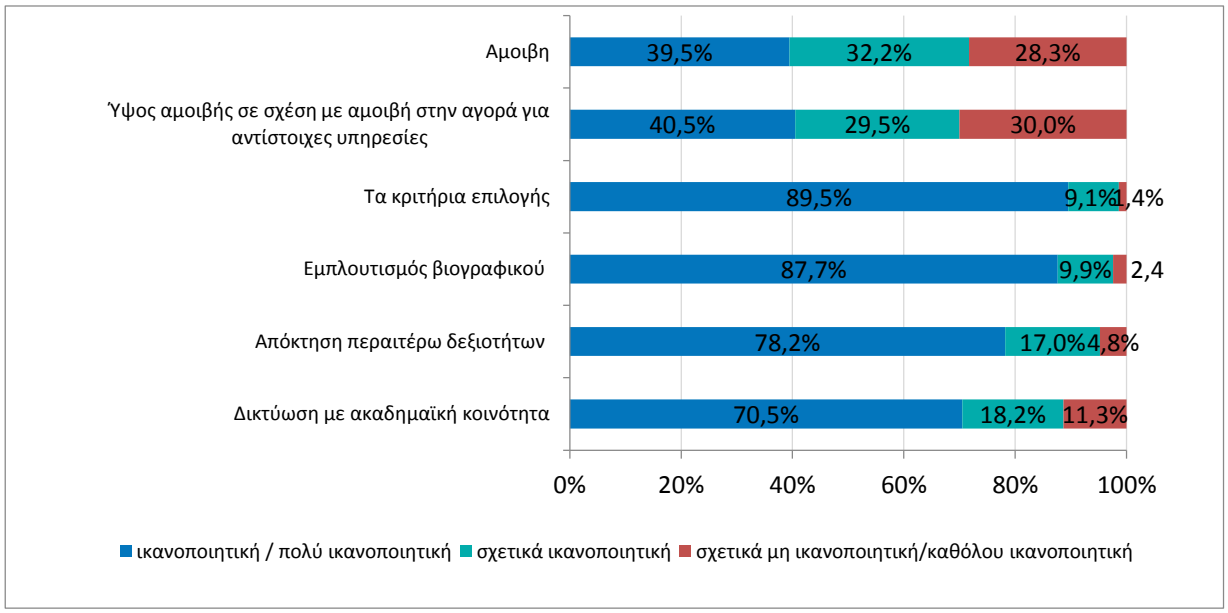

5.1.2. Επιπτώσεις για τα ιδρύματα υποδοχής

Αναφορικά με τις εκτιμώμενες συνέπειες που είχε η Δράση για τα Ιδρύματα υποδοχής, οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι έκριναν τόσο στο εαρινό, όσο και στο χειμερινό εξάμηνο (Διάγραμμα 38) ότι η διδασκαλία των μαθημάτων, κατά αυτό τον τρόπο, ανανέωσε το ανθρώπινο δυναμικό (ποσοστά άνω του 90%). Επίσης, σημαντική ήταν η βελτίωση των όρων διδασκαλίας των μαθημάτων (ποσοστά άνω του 70% και στα δυο εξάμηνα), ενώ και ο εμπλουτισμός των προγραμμάτων σπουδών θεωρήθηκε ως μια θετική συνέπεια για τα Ιδρύματα (64,7% των υποτρόφων το εαρινό εξάμηνο και 57,5% το χειμερινό). Ένδειξη της επιτυχίας της Δράσης είναι ότι λιγότερο από το 3% των υπότροφων υποστήριξαν ότι η Δράση δεν είχε κάποιο αντίκτυπο ή συνέπεια για το Τμήμα στο οποίο δίδαξαν.

Διάγραμμα 38: Πανεπιστημιακοί υπότροφοι που αξιολόγησαν θετικά τις συνέπειες που είχε η υλοποίηση της Δράσης για τα Ιδρύματα υποδοχής (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

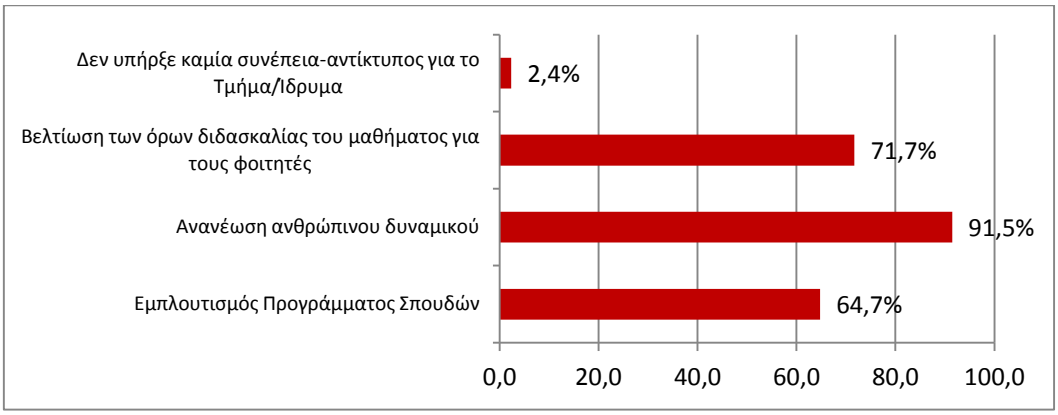

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

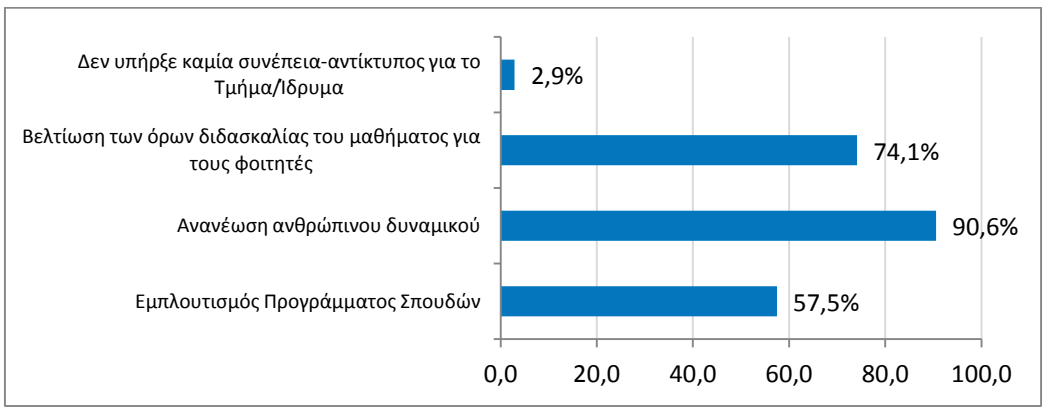

5.1.3. Επιπτώσεις για τους φοιτητές

Όσον αφορά τις επιπτώσεις που είχε η Δράση για τους φοιτητές, σημαντικό στοιχείο αποτελεί ότι σε πολύ μεγάλο ποσοστό των υποτρόφων κατά το εαρινό εξάμηνο, οι συμμετέχοντες-ωφελούμενοι υποστήριξαν ότι η Δράση ενίσχυσε το ενδιαφέρον των φοιτητών για το μάθημα (90,7%) ή/και ότι συνέβαλε στον εμπλουτισμό και την επικαιροποίηση του περιεχομένου του διδαχθέντος μαθήματος (84,1%) (Διάγραμμα 39). Επιπλέον, αξιολογείται θετικά η κινητοποίηση των φοιτητών λόγω της χρήσης καινοτομικών διδασκαλικών μεθόδων (67,1%), ενώ έπεται ως θετική συνέπεια ο εμπλουτισμός του προγράμματος σπουδών (59,4%). Όπως και στην περίπτωση των συνεπειών για τα Ιδρύματα υποδοχής, τα ποσοστά εκείνων που θεώρησαν ότι η Δράση δεν είχε θετικό αντίκτυπο στους φοιτητές ήταν εξαιρετικά χαμηλά προσεγγίζοντας μόλις το 1% (0,9%). Αντίστοιχα ποσοστά καταγράφηκαν και κατά το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 39: Πανεπιστημιακοί υπότροφοι που αξιολόγησαν θετικά τις συνέπειες που είχε η υλοποίηση της Δράσης για τα Ιδρύματα υποδοχής (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

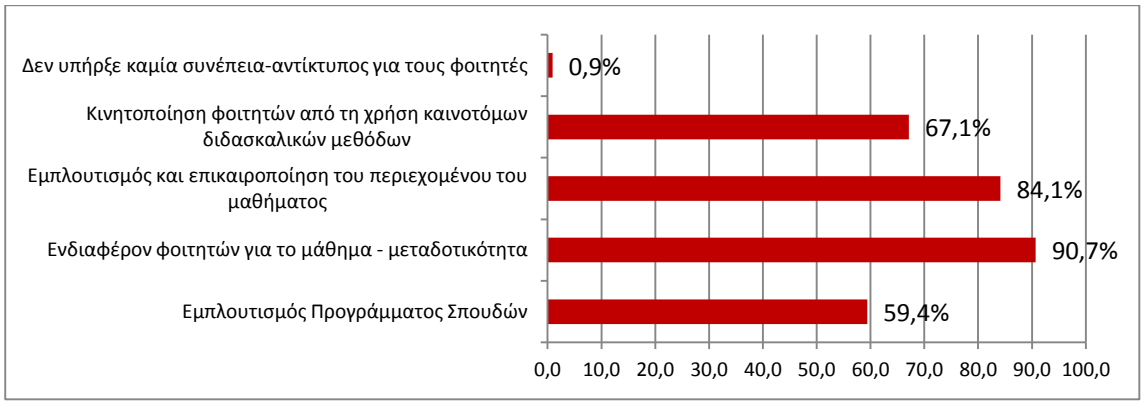

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

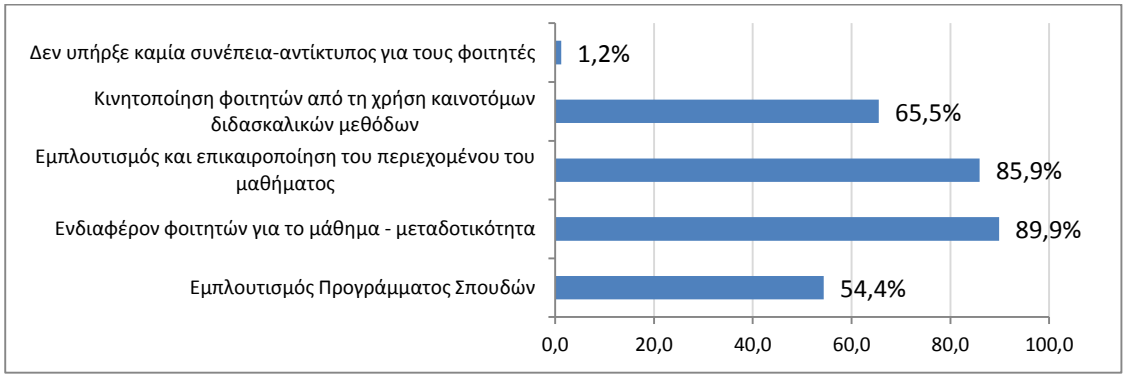

5.1.4. Επιπτώσεις ως προς τη μετακίνηση στο εξωτερικό

Το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 40) παρουσιάζει τις απαντήσεις των υποτρόφων σχετικά με την επίδραση τη Δράσης ως προς την (πρόθεση για) μετακίνηση ή μη των ιδίων σε χώρες του εξωτερικού, για αναζήτηση επαγγελματικής αποκατάστασης, το εαρινό και το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2016-17, αντίστοιχα. Σχεδόν οι μισοί υπότροφοι –και στα δυο εξάμηνα- δεν σκέφτονταν ούτως ή άλλως την περίπτωση εγκατάστασης εκτός Ελλάδας, περίπου το 25% των υποτρόφων δήλωσε ότι η Δράση λειτούργησε αποτρεπτικά, ενώ κατά το εαρινό εξάμηνο μειώθηκε το ποσοστό των αποκρίσεων εκείνων που συνεχίζουν την αναζήτηση για επαγγελματική δραστηριότητα στο εξωτερικό, παρά τη Δράση (από 29,3% το χειμερινό εξάμηνο σε 23,6% το εαρινό).

Διάγραμμα 40: Κατανομή πανεπιστημιακών υποτρόφων, ανάλογα με το εάν η συμμετοχή τους στη Δράση τους απέτρεψε από την αναζήτηση επαγγελματικής αποκατάστασης στο εξωτερικό (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

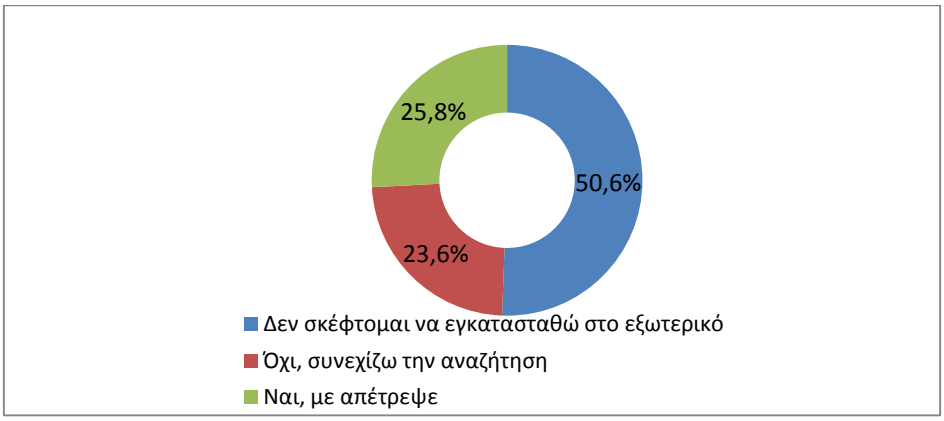

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

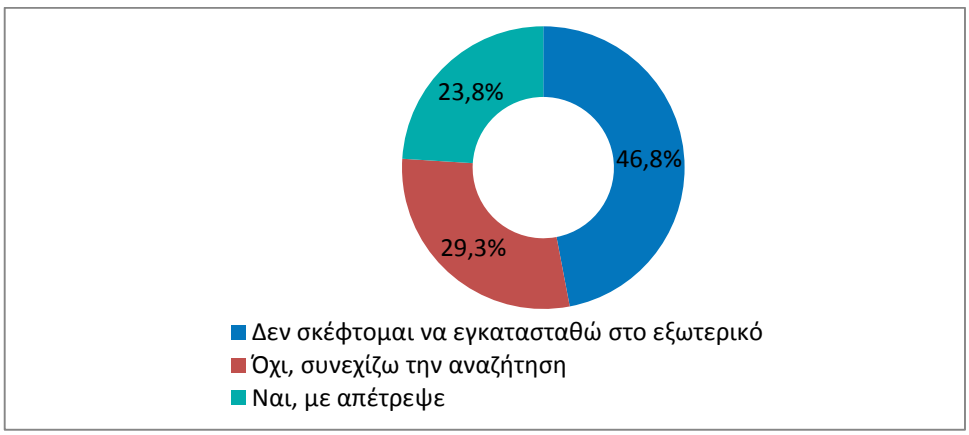

Διερευνώντας περαιτέρω το ζήτημα της αντιμετώπισης της φυγής του ανθρώπινου δυναμικού υψηλής εκπαίδευσης στο εξωτερικό, το ακόλουθο διάγραμμα (Διάγραμμα 41) παρουσιάζει τους παράγοντες της συγκεκριμένης Δράσης, οι οποίοι θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά το φαινόμενο, όπως αυτοί επιλέχθηκαν από τους υποτρόφους του εαρινού εξαμήνου. Σε αυτή τη βάση, και σύμφωνα με τις αποκρίσεις, θα πρέπει να αυξηθεί το οικονομικό αντικείμενο (94,4%), να αυξηθεί η χρονική διάρκεια της υποτροφίας (σχεδόν 92,8%), να υπάρχει σταθερή και γνωστή επαναληψιμότητα των συναφών προκηρύξεων (86,1%), καθώς και να ενταθεί ο καινοτομικός προσανατολισμός τους (83,9%). Αντίστοιχα ποσοστά καταγράφηκαν και κατά το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 41: Παράγοντες για την αντιμετώπιση του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων» από παρεμφερείς Δράσεις (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

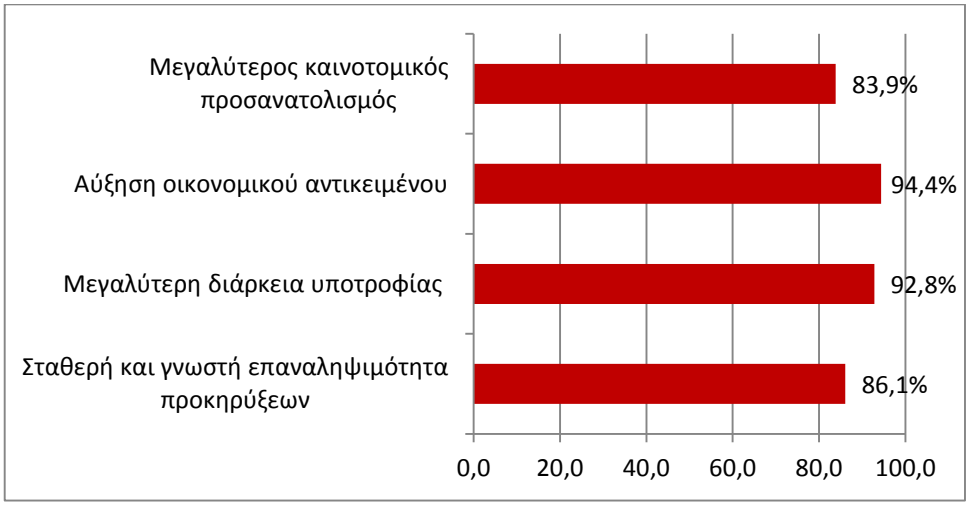

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

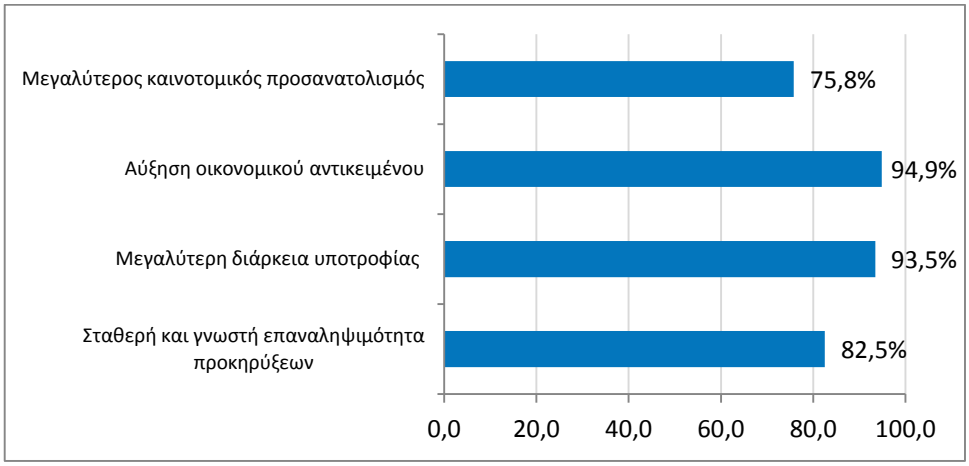

Άλλοι παράγοντες, τους οποίους οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι κατά το εαρινό εξάμηνο αξιολόγησαν ως σημαντικούς, προκειμένου αντίστοιχες Δράσεις να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων», είναι ενδεικτικά οι ακόλουθοι:

- Μεγαλύτερη οικονομική ενίσχυση σε δραστηριότητες έρευνας κυρίως σε περιφερειακά Πανεπιστήμια
- Προκήρυξη περισσότερων ερευνητικών έργων
- Δέσμευση των ερευνητικών κέντρων για απασχόληση νέων επιστημόνων
- Διασύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα και ανάθεση έργων που μπορούν να συνδυαστούν ταυτόχρονα
- Προκήρυξη μόνιμων θέσεων ΔΕΠ
- Δυνατότητες συνεργασίας με άλλα Πανεπιστήμια στο εξωτερικό ή συμμετοχής σε προγράμματα ανταλλαγής

5.2. Προτάσεις Βελτίωσης της Δράσης

5.2.1. Προτάσεις βελτίωσης που αφορούν τα ΑΕΙ

Όπως και για το χειμερινό εξάμηνο, στο πλαίσιο της έρευνας, ζητήθηκε από τους υποτρόφους του εαρινού εξαμήνου να υποδείξουν τα πεδία, τα οποία επιδέχονται βελτίωση όσον αφορά την υλοποίηση της Δράσης από την πλευρά των οικείων ΑΕΙ. Σύμφωνα με τους συμμετέχοντες στη Δράση κατά το εαρινό εξάμηνο, α) ο χρόνος προκήρυξης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος από το Ίδρυμα υποδοχής (57,0%), και β) η παροχή υποστήριξης από το οικείο Τμήμα προς τους νέους διδάσκοντες αποτελούν τα κύρια σημεία που επιδέχονται βελτίωση (51,2%). Παράμετροι που επίσης μπορούν να βελτιωθούν είναι η επικοινωνία των υποτρόφων με τον ΕΛΚΕ (22,5% των αποκρίσεων) και τη Γραμματεία του οικείου Ιδρύματος (σχεδόν 9,8%) (Διάγραμμα 42). Τα συγκεκριμένα ποσοστά είναι παρεμφερή με εκείνα που καταγράφηκαν για το χειμερινό εξάμηνο.

Διάγραμμα 42: Πεδία κατά την υλοποίηση της Δράσης, τα οποία επιδέχονται βελτίωση από τα ΑΕΙ (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

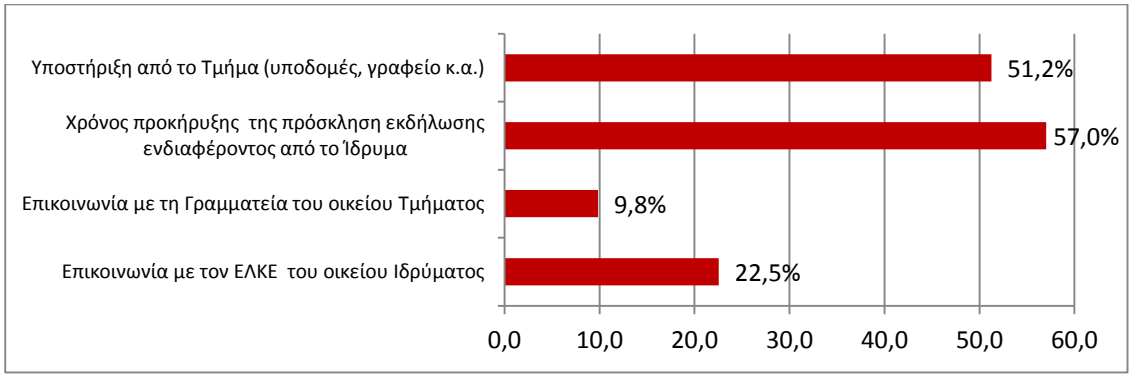

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

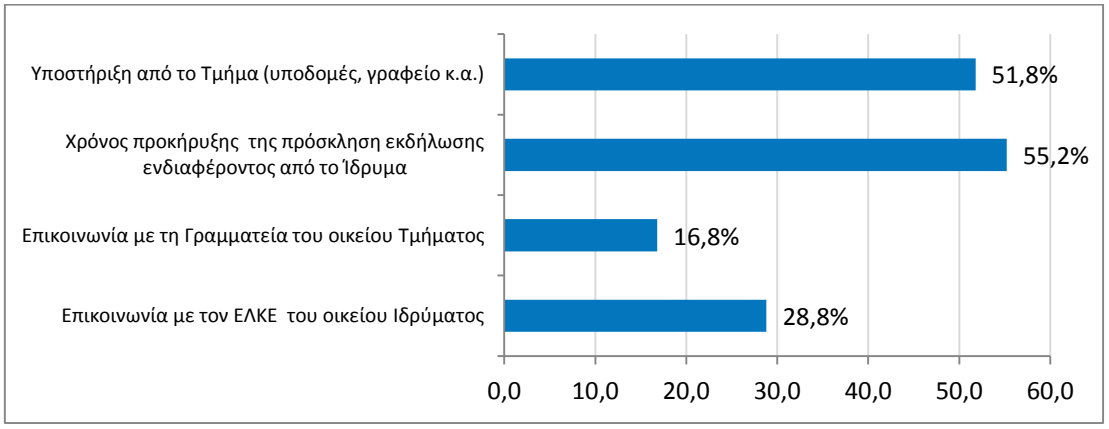

Σύμφωνα με τους υποτρόφους κατά το εαρινό εξάμηνο, άλλα πεδία που αφορούν τα ΑΕΙ και τα οποία μπορούν να βελτιωθούν για την καλύτερη υλοποίηση της Δράσης στο μέλλον, είναι επιγραμματικά τα ακόλουθα:

- Ο χρόνος αποπληρωμής του υπότροφου
- Διαθεσιμότητα αιθουσών και υποδομές κατάλληλες για ομαδοσυνεργατική διδασκαλία
- Τροποποιήσεις του προγράμματος σπουδών για την καλύτερη προσαρμογή των νέων μαθημάτων
- Υποστηρικτικές δομές για την ενίσχυση χρήσης καινοτόμων διδασκαλικών μεθόδων (π.χ. e-learning) και άμεση πρόσβαση στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του οικείου τμήματος
- Βελτίωση της συνεργασίας με τα μέλη ΔΕΠ
- Έναρξη μαθήματος με την ακριβή έναρξη του εξαμήνου

- Έγκαιρη ειδοποίηση των υποτρόφων για την επιλογή τους στο πλαίσιο της Δράσης από το οικείο τμήμα και ενημέρωση για διαδικασίες όπως το πρόγραμμα εξετάσεων.

5.2.2. Προτάσεις βελτίωσης που αφορούν το Υπουργείο

Αντίστοιχα, όπως και στο χειμερινό εξάμηνο 2016-17, οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι έκριναν το εαρινό εξάμηνο, ότι προκειμένου η υλοποίηση της Δράσης να βελτιωθεί σε μελλοντικούς κύκλους προκηρύξεων είναι αναγκαίο να υπάρξει από πλευράς του Υπουργείου καλύτερος χρονικός προγραμματισμός της προκήρυξης (απόκριση σε ποσοστό σχεδόν 70%), καλύτερη οργάνωση / προετοιμασία / σκοπός της προκήρυξης (σχεδόν 40%), μεταβολή των κριτηρίων επιλογής προσωπικού (23%), καλύτερη επικοινωνία των υποτρόφων με το Υπουργείο (σχεδόν 19%), καθώς και πρόβλεψη ύπαρξης αυστηρότερου πλαισίου υλοποίησης της Δράσης για τα Ιδρύματα υποδοχής (σχεδόν 14%) (Διάγραμμα 43).

Διάγραμμα 43: Πεδία κατά την υλοποίηση της Δράσης, τα οποία επιδέχονται βελτίωση από το Υπουργείο (ως % των συμμετεχόντων)

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

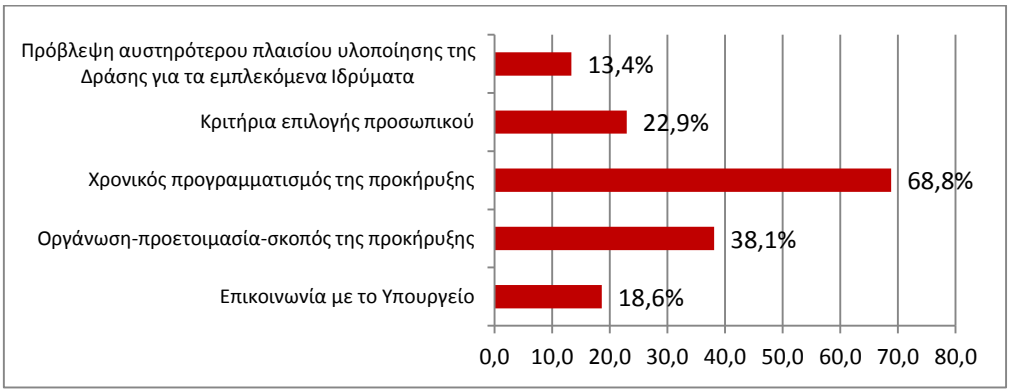

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

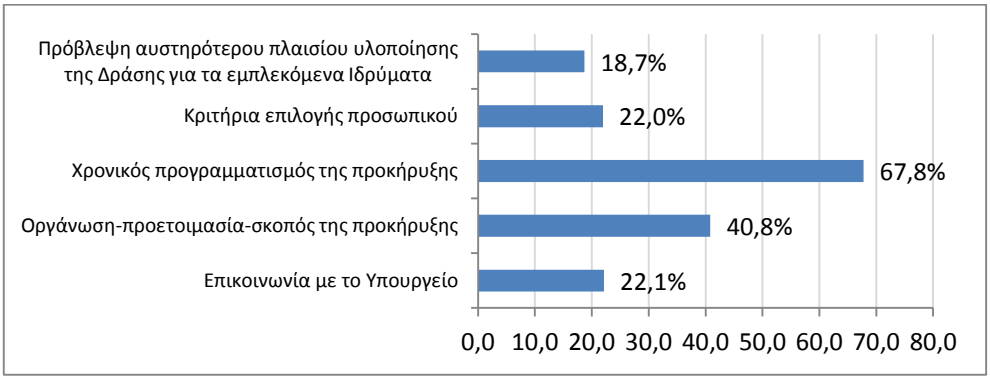

Σύμφωνα με τους υποτρόφους κατά το εαρινό εξάμηνο, άλλα πεδία που επιδέχονται βελτίωση από την πλευρά του Υπουργείου για την καλύτερη υλοποίηση της Δράσης στο μέλλον είναι επιγραμματικά τα ακόλουθα:

- Να επιτρέπεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών
- Να προβλέπονται οικονομικοί πόροι για την υποστήριξη εργαστηριακών ασκήσεων
- Να προβλέπεται εξ ολοκλήρου κάλυψη των μαθημάτων επιλογής στην τριτοβάθμια με εξωτερικούς συνεργάτες
- Να επιβάλλεται η αυστηρή τήρηση των όρων της σύμβασης (π.χ. ως προς την αυτοδυναμία της διδασκαλίας)
- Να επιτρέπεται η απασχόληση των ίδιων προσώπων για παραπάνω από ένα εξάμηνο
- Να γίνεται αποπληρωμή του αντίστοιχου διδακτικού έργου που υλοποιείται σε μηνιαία βάση και όχι μετά πέρας αυτού
- Να μειωθεί η γραφειοκρατία για την καταβολή των αμοιβών
- Να προβλέπεται χρηματοδότηση σε περίπτωση χρήσης νέου εξοπλισμού ή απαιτούμενου υλικού
- Να προβλεφθεί η ενοποίηση των προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε ένα σύστημα που θα αφορά όλα τα ΑΕΙ
- Να υπάρχει μεγαλύτερη σαφήνεια ή να προβλεφθεί άλλο καθεστώς ως προς τις ασφαλιστικές εισφορές και την ασφαλιστική κάλυψη των υποτρόφων
- Να δίνεται προτεραιότητα στην επιλογή νέων διδακτόρων που δεν απασχολούνται στο δημόσιο και δεν έχουν μόνιμη εργασία
- Καθώς υπάρχει χρονικός περιορισμός από την απόκτηση του διδακτορικού, να υπάρχει ειδική χρονική πρόβλεψη για τις γυναίκες με τέκνα όπως συμβαίνει και στα Ευρωπαϊκά προγράμματα
- Να μην προβλέπεται περιορισμός στη δυνατότητα παράλληλης ενασχόλησης σε άλλη διδακτική δραστηριότητα
- Να προβλέπεται αξιολόγηση συμμετέχοντα στη Δράση από τους φοιτητές και να γίνεται αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από τα Τμήματα

6. Συνέπειες της Δράσης

Στο τμήμα αυτό ακολουθεί η ανάδειξη κάποιων σημείων ενδιαφέροντος όπως αυτά προέκυψαν από την ανάλυση των απαντήσεων κατά το εαρινό εξάμηνο, ενώ είναι συνεπής με την κεντρική στοχοθεσία της Δράσης. Συγκεκριμένα:

-Η Δράση φαίνεται πως συμβάλλει καθοριστικά στην **ηλικιακή ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού** εντός των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σε

ποσοστό σχεδόν 85%, οι διδάσκοντες του εαρινού εξαμήνου ήταν ως 44 ετών (Διάγραμμα 3), ενώ πάνω από το 60% των υποτρόφων αναγορεύτηκαν σε διδάκτορες την τρέχουσα δεκαετία (Διάγραμμα 10). Η μείωση του ηλικιακού μέσου όρου έρχεται να δράσει εξισορροπητικά ως προς την τάση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης και να ανανεώσει πληθυσμιακά τα ιδρύματα.

-Σχεδόν το 45% των πανεπιστημιακών υποτρόφων του εαρινού εξαμήνου δηλώνει ότι είχε **πρότερη αυτοδύναμη διδακτική εμπειρία στην ανώτατη εκπαίδευση** (Διάγραμμα 14), ενώ 10% των συμμετεχόντων δεν είχαν πρότερη διδακτική εμπειρία (αυτόνομη ή μη) στην ανώτατη εκπαίδευση.

-Η **κατανομή των επιστημονικών πεδίων που καλύφθηκαν στη Δράση**, τόσο από την πλευρά της πιο πρόσφατης διδακτικής εμπειρίας των πανεπιστημιακών υποτρόφων σε ΑΕΙ (Διάγραμμα 20), όσο και ως προς τα μαθήματα που διδάχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης (Διάγραμμα 24) δείχνει ότι στο εαρινό εξάμηνο τα υψηλότερα ποσοστά καταλαμβάνουν οι Κοινωνικές επιστήμες και οι Ανθρωπιστικές επιστήμες, ενώ ακολουθούν εκείνοι οι επιστημονικοί κλάδοι που συνδέονται περισσότερο με την παραγωγική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, όπως οι Φυσικές επιστήμες και οι Επιστήμες μηχανικού.

- Σε ποσοστό σχεδόν 76%, τα διδαχθέντα μαθήματα στο πλαίσιο της Δράσης το εαρινό εξάμηνο **ήταν νέα για τους πανεπιστημιακούς υποτρόφους** (Διάγραμμα 28), αλλά προϋπήρχαν στους Οδηγούς Σπουδών σε ποσοστό σχεδόν 75%, και συνεπώς **δεν ήταν νέα για το Ίδρυμα υποδοχής** (Διάγραμμα 29).

-Η συσχέτιση μεταξύ του αριθμού των ατόμων που συμμετείχαν στη Δράση ανά Ίδρυμα με τον αριθμό των ατόμων που απέκτησαν την πιο πρόσφατη διδακτική τους εμπειρία στο ίδιο Ίδρυμα δείχνει ότι το εαρινό εξάμηνο σε **ένα μόνο μικρό αριθμό Ιδρυμάτων εντοπίζονται υπότροφοι που απέκτησαν την πιο πρόσφατη αυτόνομη διδακτική τους εμπειρία στο ίδιο Ίδρυμα**. Μάλιστα σε σχέση με το χειμερινό εξάμηνο σημειώνονται χαμηλότερα ποσοστά αυτού του είδους της ταύτισης, ενώ τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στα ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας (αν και με βάση μόνο 1 απόκριση), Κρήτης, Δυτικής Μακεδονίας (γύρω στο 40%) (Πίνακας 1 στο Παράρτημα).

-Το πανεπιστήμιο στο οποίο οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι απέκτησαν το διδακτορικό τίτλο σπουδών **αποτελεί σε ένα μεγάλο ποσοστό το ίδιο Ίδρυμα στο οποίο απασχολήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης** το εαρινό εξάμηνο. Όπως είχε καταδείξει και η έρευνα για το χειμερινό εξάμηνο, στα περισσότερα πανεπιστήμια καταγράφονται ποσοστά άνω του 50%, με τα υψηλότερα (άνω του 70%) να παρατηρούνται κατά το εαρινό εξάμηνο στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Πίνακας 1 στο Παράρτημα).

-Οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι έκαναν **σε πολύ μεγάλο βαθμό χρήση καινοτομικών μεθόδων διδασκαλίας** για τους σκοπούς της καλύτερης μετάδοσης του μαθήματος προς τους φοιτητές το εαρινό εξάμηνο (Διάγραμμα 31).

-Στη διερεύνηση του **βαθμού ικανοποίησης των πανεπιστημιακών υποτρόφων** από την συμμετοχή τους στη Δράση το εαρινό εξάμηνο, σχεδόν το 80% των υποτρόφων αξιολόγησε τη συμμετοχή του σε αυτή, ως πολύ ικανοποιητική ή ικανοποιητική (Διάγραμμα 36), ενώ υψηλά ποσοστά έλαβαν και επιμέρους παράμετροι, όπως ο εμπλουτισμός του βιογραφικού και η απόκτηση περαιτέρω δεξιοτήτων (Διάγραμμα 37).

-**Οι θετικές επιπτώσεις** της Δράσης **στα Ιδρύματα υποδοχής** το εαρινό εξάμηνο, αλλά και ο **θετικός αντίκτυπος** των μαθημάτων που διδάχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης, το εαρινό εξάμηνο, **στους φοιτητές** αποτελούν περαιτέρω ενδείξεις της επιτυχούς υλοποίησης της Δράσης (Διαγράμματα 38 και 39, αντίστοιχα).

-Η συμμετοχή στη Δράση και η διδασκαλία συνέβαλε στην **εμπλοκή** των υποτρόφων του εαρινού εξαμήνου και **σε άλλες ακαδημαϊκές και ερευνητικές δραστηριότητες**, όπως η προετοιμασία ερευνητικής πρότασης προς χρηματοδότηση, η υποβολή επιστημονικής δημοσίευσης κ.α. (Διάγραμμα 35).

-Παρότι άμεσος στόχος της Δράσης δεν ήταν η μείωση της ανεργίας των νέων επιστημόνων, το **16% των πανεπιστημιακών υποτρόφων που δίδαξαν** στο εαρινό εξάμηνο 2016-2017 **ήταν άνεργοι**, καθώς δεν είχαν άλλη παράλληλη απασχόληση (Διάγραμμα 5). Από την άλλη πλευρά, σε ποσοστό 20% οι συμμετέχοντες στη Δράση **είχαν μόνιμη σχέση εργασίας με το Δημόσιο**, ως παράλληλη επαγγελματική δραστηριότητα (Διάγραμμα 9).

-Ως προς **την αναζήτηση επαγγελματικής αποκατάστασης σε χώρες του εξωτερικού**, κατά το εαρινό εξάμηνο μειώθηκε το ποσοστό των αποκρίσεων εκείνων που συνεχίζουν την αναζήτηση στο εξωτερικό (από 29,3% το χειμερινό εξάμηνο σε 23,6% το εαρινό) (Διάγραμμα 40).

-Στοχεύοντας στην μεγαλύτερη αποτρεπτική επίδραση αντίστοιχων Δράσεων ως προς την φυγή στο εξωτερικό, οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι του εαρινού εξαμήνου καταγράφουν ότι **η αύξηση του οικονομικού αντικειμένου καθώς και η μεγαλύτερη σε χρονική διάρκεια υποτροφία** μπορεί να συμβάλλουν περαιτέρω προς αυτή την κατεύθυνση (Διάγραμμα 41).

-Ως προς τις προτάσεις για τη βελτίωση μελλοντικών συναφών Δράσεων, σημειώθηκε από τους υπότροφους το εαρινό εξάμηνο πως ο χρόνος προκήρυξης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος από το Ίδρυμα υποδοχής και η παροχή υποστήριξης από το οικείο Τμήμα προς τους νέους διδάσκοντες αποτελούν κύρια σημεία που **επιδέχονται βελτίωση από πλευράς των ΑΕΙ** (Διάγραμμα 42). Παράμετροι που

επίσης μπορούν να βελτιωθούν, **από πλευράς του Υπουργείου** σχετίζονται με τον καλύτερο χρονικό προγραμματισμό της προκήρυξης, την καλύτερη οργάνωση και προετοιμασία της προκήρυξης (Διάγραμμα 43). Και στις δυο περιπτώσεις ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι άλλες προτάσεις –σε ελεύθερο κείμενο- που καταγράφουν οι υπότροφοι του εαρινού εξαμήνου.

7. Παράρτημα

Πίνακας 1: Σύγκριση του Ιδρύματος στο οποίο δίδαξαν οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι, με το Ίδρυμα, στο οποίο είχαν την πιο πρόσφατη αυτόνομη διδακτικής τους εμπειρία και το Ίδρυμα στο οποίο αναγορεύθηκαν διδάκτορες.

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

Ίδρυμα (Α)	Αριθμός ατόμων που συμμετείχαν στη Δράση ανά Ίδρυμα (Β)	Αριθμός ατόμων που είχαν την πιο πρόσφατη αυτόνομη διδακτική τους εμπειρία στο ίδιο Ίδρυμα (Γ)	Ποσοστό (Γx100/Β)	Αριθμός ατόμων που αναγορεύθηκαν διδάκτορες από το ίδιο Ίδρυμα (Δ)	Ποσοστό (Δx100/Β)
ΑΣΠΑΙΤΕ	3	1	33%	--	--
ΑΠΘ	106	16	15%	89	84%
ΓΠΑ	11	1	9%	9	82%
ΔΠΘ	32	9	28%	23	72%
ΕΚΠΑ	91	9	10%	50	55%
Ιόνιο Π.	11	2	18%	4	36%
ΟΠΑ	16	4	25%	11	69%
Π. Αιγαίου	50	6	12%	27	54%
Π. Δυτ. Μακεδονίας	17	3	18%	7	41%
Π. Θεσσαλίας	45	11	24%	24	53%
Π. Ιωαννίνων	38	4	11%	24	63%
Π. Κρήτης	38	5	13%	19	50%
Π. Μακεδονίας	14	4	29%	8	57%
Π. Πατρών	70	13	19%	42	60%
Π. Πειραιά	23	1	4%	15	65%
Π. Πελοποννήσου	18	4	22%	5	28%
Πάντειο Π.	29	3	10%	17	59%
Πολ. Κρήτης	8	1	13%	2	25%
ΤΕΙ Αθήνας	9	1	11%	--	--
ΤΕΙ Αν.Μακεδονίας-Θράκης	25	6	24%	--	--
ΤΕΙ Δυτ. Ελλάδας	1	1	100%	--	--
ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας	15	6	40%	--	--
ΤΕΙ Ηπείρου	3	0	0%	--	--
ΤΕΙ Θεσσαλίας	9	3	33%	--	--
ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	18	2	11%	--	--
ΤΕΙ Ιονίων Ν.	3	1	33%	--	--
ΤΕΙ Κ. Μακεδονίας	2	0	0%	--	--
ΤΕΙ Κρήτης	30	13	43%	--	--
ΤΕΙ Πειραιά	12	2	17%	--	--
ΤΕΙ Πελοποννήσου	3	1	33%	--	--
Χαροκόπειο Π.	12	1	8%	3	25%

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2016-2017

Ίδρυμα (Α)	Αριθμός ατόμων που συμμετείχαν στη Δράση ανά Ίδρυμα (Β)	Αριθμός ατόμων που είχαν την πιο πρόσφατη αυτόνομη διδακτική τους εμπειρία στο ίδιο Ίδρυμα (Γ)	Ποσοστό (Γx100/Β)	Αριθμός ατόμων που αναγορεύθηκαν διδάκτορες από το ίδιο Ίδρυμα (Δ)	Ποσοστό (Δx100/Β)
ΑΣΠΑΙΤΕ	6	1	17%	--	--
ΑΠΘ	74	9	12%	52	70%
ΓΠΑ	11	1	9%	8	73%
ΔΠΘ	33	7	21%	17	52%
ΕΚΠΑ	60	9	15%	34	57%
Ιόνιο Π.	5	1	20%	2	40%
ΟΠΑ	14	3	21%	9	64%
Π. Αιγαίου	28	8	29%	20	71%
Π. Δυτ. Μακεδονίας	13	2	15%	3	23%
Π. Θεσσαλίας	36	11	31%	16	44%
Π. Ιωαννίνων	23	11	48%	14	61%
Π. Κρήτης	33	8	24%	17	52%
Π. Μακεδονίας	13	4	31%	8	62%
Π. Πατρών	47	9	19%	26	55%
Π. Πειραιά	15	2	13%	10	67%
Π. Πελοποννήσου	10	2	20%	4	40%
Πάντειο Π.	7	0	0%	3	43%
Πολ. Κρήτης	8	2	25%	6	75%
ΤΕΙ Αθήνας	14	2	14%	--	--
ΤΕΙ Αν.Μακεδονίας-Θράκης	15	7	47%	--	--
ΤΕΙ Δυτ. Ελλάδας	6	1	17%	--	--
ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας	15	5	33%	--	--
ΤΕΙ Ηπείρου	7	1	14%	--	--
ΤΕΙ Θεσσαλίας	13	5	38%	--	--
ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	25	4	16%	--	--
ΤΕΙ Ιονίων Ν.	2	1	50%	--	--
ΤΕΙ Κ. Μακεδονίας	13	7	54%	--	--
ΤΕΙ Κρήτης	14	5	36%	--	--
ΤΕΙ Πειραιά	15	1	7%	--	--
ΤΕΙ Πελοποννήσου	1	0	0%	--	--
Χαροκόπειο Π.	6	1	17%	--	--

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2014-2020

Το Έργο υλοποιείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης μετά από σχετική ανάθεση από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΚΤ, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.